

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
Inserati: do 30 petih vrst á 2 D, do 100 vrst á 2 D 50 p, večji inserati petih vrst á 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 1 D; Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva
ulica št. 5, pritrileno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.
Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji od 4—6 str. po D. 1.50, 8 in več
2 D. V inozemstvu 4—6 str. 2 D., 8 in več po 3 D.
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu	
12 mesecev	6 mesecev	v Ljubljani	po pošti	Din 240—	Din 360—
12	6	Din 240—	Din 240—	Din 240—	Din 360—
6	3	120—	120—	120—	180—
3	1	60—	60—	60—	90—
1	0	20—	20—	20—	30—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnini vedno po nakazilu.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Ob odprtih grobovih.

Danes je drugo dejanje trbovelske tragedije. Mlada, iz nečloveških muk in dragocene krvi spočeta, v mogočnem zanosu nacionalne misli porojena in v svetlo bodočnost usmerjena Jugoslavija stoji s svojimi zvestimi sinovi ob svežih gomilah, kamor položijo nove žrtve, ta najdražji dar, ki ga more zahtevati domovina od svojih sinov, kadar je v nevarnosti njen blagor. Zopet je razobesila bela Ljubljana, ta zibelka jugoslovenskega nacionalizma na slovenskih tleh, žalne zastave, znova se zbirajo množice narodnega občinstva, da spremljajo v večnem počitku tri žrtve, ki jih je iztrgalo iz naročja domovine zahrbtno brezdombinstvo. Kakor pred dobrimi petnajstimi leti, stojimo Slovenci danes ob mrtvaškem odru, kjer spé nevzdržni sen trije neustrašni borci za veliko idejo popolnega duhovnega in miselnega ujedinjenja našega troimenega naroda. Takrat, ko smo spremljali na zadnji poti septembarske žrtve, smo bili Slovenci osamljeni, nad nami je vihtel tujec svoj nezgodni bič in z nami je bilo le globoko sočutje bratov onstran Drine. Danes so ti bratje združeni z nami v eni svobodni državi, v duhu in mislih stopajo skupno z nami v žalnem sprevodu in z nami delé tugo, ki teži pri pogledu na sveže grobove vsake jugoslovenske srce. Zato je naša bolest tem večja in rana na našem nacionalnem organizmu tem bolj skeleča, kajti dokler je gospodaril na naših tleh tujec, dokler je bil avstro-madžarski valpet naš gospod, mi Slovenci pa njegovi hlapci, smo razumeli in z boleštvom v srcu blagoslovljali žrtve, ki so morale pasti, ker brez njih nismo mogli v pravičnem boju zmagati. Danes teh žrtev ne razumemo, danes stojimo pred njimi in strmo. Strmimo nad neverjetno drznostjo tistih podivjanih brezdomincev, ki jim ni omahnila roka, ko so poslali brata v boj zoper brata, ki jim ni nehala utripati srce, ko so poglali v smrt — nedolžne žrtve samo zato, da razvnamejo strasti in nemoteno nadaljujejo svoje zločinsko delo. Strmimo nad zaslepljenostjo našega delavstva, ki prvi za svojimi demagoškimi voditelji, ne da bi pomislilo, da gre v lastno pogubo, strmimo pa tudi nad brezbržnostjo in inertnostjo naših državnih oblasti, ki ne vidijo preteče nevarnosti, ali pa nočejo izprevideti, da bide že dvanajsta ura.

Ob odprtem grobu septembarskih žrtev, ki jih je zahteval pred petnajstimi leti od nas nasilni tujec, smo stiskali pesti in molčali, ker je bilo narodnemu ponosu in jugoslovenski misli prepovedano govoriti. Danes te prepovedi ni več in zato naj govori v dno duše zadeta slovenska javnost tako glasno in odločno, da jo čuje ves kulturni svet, ki še ni izgubil smisla za pravično nacionalno stvar. Ta glas bodi kakor klic krmarija, ki je izgubil v viharji noči morskimi svetilniki in kliče na pomoč, da reši ladjo pretečega pogina. Od ponosnega Triglava tja doli do Vardarske doline naj se razlega ta glas, da vzdrami vse speče sinove velike Jugoslavije, da zbere vse nacionalne sile v eno mogočno falango, naperjeno proti vsem in vsakemu, kdor si drzne posegati po naših vitalnih nacionalnih in državnih interesih.

Pred nami leže žrtve stanovske zagrizenosti in neobzdranih političnih strasti. Te žrtve niso slučajne, niso posledica spopada med trenutno razburjenimi duhovi. One so plod sistematičnega dela tistih političnih pustolovcev, ki glodajo kakor črv na koreninah naše državnosti, da čim prej izpodkopljejo njene temelje in uničijo Jugoslavijo, čije ugled in moč je v nasprotju z njihovimi osebnimi ambicijami. Zato zahtevamo te nedolžne žrtve same od nas, da zakličemo vsem javnim in skritim sovražnikom našega osvojenega in ujedinjenega: Stojte! Nobenega koraka več po poti, ki vodi pošteno in marljivo jugoslovensko ljudstvo v neizbežen pogin! Časa potrpežljivosti je prikipela do vrhuna, zdaj velja pogled iz oči v oči. Vsem vam, vi brezvestni hujskači in kričarji, brez razlike politične pobarvanosti in različnih figovih peres, pod katerimi se skriva podlo sovražstvo in škodoželjnost napram enotni Jugoslaviji, velja naš glas, ki je obenem glas trbovelskih žrtev! Kam ste zašli v nenasičen pohlepu po slavi in blagostanju, kam gre vaša pot, na katero ste zvaljili s pomočjo perfidnega izigravanja najnižjih živalskih instinktov tudi velik del jugoslovenskega ljudstva? Ali res mislite, da ni sile, ki bi se zoperstavila vašim zloboim naklepom? Ne, motite se! Ta sile je, samo zdraniti jo moramo, ker je bila doslej v vrtnici vaše zločinske kampanje proti državni tvorbi Srbov, Hrvatov in Slovencev omamljena. Bombe in streli v Trbovljah so jo zdramile in zdaj stopa na plan, da vam dokaže, kolika je nepremagljivost naroda, ki hoče svobodno živeti. Za nas — in prepričani smo, da govorimo v imenu ogromne večine iskrenih Jugoslovenov — sta odslej samo dve možnosti. Ali na desno ali na levo. Odločiti se je treba takoj. Kdor hoče biti suženj peščice političnih koristolovcev, kdor hoče uničiti s tolikimi

žrtvami priborjeno Jugoslavijo in zgraditi na njenih razvalinah carstvo brezobzirne diktature enega stanu nad vsemi ostalimi, kdor hoče, da bo tekla po naši divni zemlji v potokih nedolžna kri, da bodo uničeni še zadnji ostanki ljudskega blagostanja in da zavladava splošna beda, naj sledi njim, ki hočejo z bombami urediti socialne razmere. Kdor pa se zaveda, da je družabno življenje kompliciran mehanizem, ki ga z bombami ni še nihče spravil v normalni tir in da je nacionalna ideja prvi pogoj za naš obstanek in napredek, bo obrnil demagogom hrbet in ostal v vrstah tistih, ki hočejo urediti naše razmere polagoma, sistematično, premišljeno in brez vratolomnih skokov v nevarne socialne eksperimente. Menimo, da je slavnostni čas potegniti med obema skupinama fiksno mejo in opozoriti tiste, ki so šli v svojih skominah že predaleč, da je državna avtoriteta in interesi skupnosti več, kakor pa partizanstvo posamnih vrtoglavih elementov, čijih edini namen je stopnjevanje žitak neznosno napetost politične atmosfere do eksplozije, da bi mogli potem mirno požeti sadove svojega zločinskega dela. Vsako nadaljnje omalovaževanje te nuje odločitve je zločin proti državi in njeni odporni sili. Z demagoštvom je treba nemudoma in temeljito obračunati. To je dolžnost vrhovnih državnih organov, od katerih pričakujemo več uvidenosti, zlasti pa več odločnosti, kakor smo jo videli doslej. Trbovelske žrtve naj bodo mešič, pri katerem se neha dosedanja neverjetna popustljivost in začne energično, če treba, tudi kruto in brezobzirno vodstvo vrhovnih državnih poslov.

Vam pa, mili naši sinovi, ki ležate danes v sveže grobove, veljaj naš zadnji pozdrav. Slovenski in z njim ves jugoslovenski narod se poslavlja od treh prvoboriteljev za zmago velike jugoslovenske ideje, ki so žrtvovali svoje mlado življenje, da nam s krvjo začrtajo pot v lepšo bodočnost. Slava Vasemu spominu! Poslavlja se pa tudi od nesrečnih žrtev, ki so padle s strani delavstva in mirnega prebivalstva, zakaj te žrtve so tudi kri naše krvi, in kdo bi jih sodil, če so šli v smrt na zločinski ukaz od zgoraj. Njihova nedolžna kri naj pade na tiste brezvestne hujskače, ki hočejo imeti v delavstvu poslušno orodje za doseg svojih egoističnih ciljev. Morda so bile potrebne žrtve s te ali one strani. Jugoslovenska ideja dobi v njih nove sile za svoj mogočni razmah, delavstvo pa lahko uvidi, kam ga vodijo demagogi, ki znajo imenitno hujskati, kadar pa postanejo tla vroča, se lepo umaknejo in puste zapeljane mase na cedilu.

Poincaré.

Iz Pariza je došla vest, da je francoska vlada podala ostavko, kakor je bil to naznanil njen predsednik takoj po izidu zadnjih volitev. Dasi ni verjetno, da bi se tako jaka politična osebnost, kakor je Poincaré, trajno umaknila iz političnega življenja, je vendar očitno, da je s pravkar izvršeno demisijsko zaključena glavna faza delovanja velikega francoskega patriota in politika, čigar zasluge za svobodo sveta in tudi za našo domovino so tako velike, da jih bodo šele poznejši zgodovinarji mogli docela pregledati in oceniti.

Raymond Poincaré se je rodil leta 1860 in je po očetu in materi lotariške krvi. Njegovo rojstno mesto je Bar-le-Duc. Tam je kot desetleten deček gledal grozote nemško-francoske vojne in je bil priča zaslužnemu najlepšemu delu svoje domovine. V onih dneh, v katerih se je pravzaprav že rodila poznejša svetovna vojna, se je vselila v njegovo dušo ideja, ki je postala geslo njegovega življenja: neizprosni boj nemškemu imperializmu. Malo je politikov, ki bi bili tako globoko prodrli v mentalnost vodilnih nemških krogov, kakor je to storil Poincaré. On ni samo slutil, ampak je bil docela uverjen, da se nemški Herrenvolk po padcu tretjega Napoleona smatra za narod, ki je od Boga določen, da spravi v svojo odvisnost vse druge kulturne narode. Vedel je tudi, da tem narodom preti ista poniževalna usoda, če se Nemcem prostovoljno približajo, kakor če jih ti s silo zavzamejo, kajti Nemec tudi napram zavezniku ne pozna tega, kar imenuje Francoz plet d'égallité. Zato je bil Poincaré vedno odkrit protivnik nemško-francoskega zblivanja. Vendar se kot dober politik ni nikdar posluževal agresivnih metod, marveč je s tiho smotrenostjo in železnem energijo pripravil odpornost Francije in njenih zaveznikov za čas, ko bo Nemčija zopet zgrabila za meč. Poincaré je ta čas jasno pred seboj videl, in to je njegova največja zasluga.

Med tem je Nemčija silno hrupno gradila svojo vojaško silo na kopnem in na morju in rožljanja s sabljo ni hotelo biti konec, posebno odkar je zasedel pruski prestol zgovorni Viljem II. Ta se je posebno trudil, da potom svojih rodbinskih zvez zrahlja izvrstne odnose med Rusijo, Anglijo in Francijo. Tako naiven je bil nemški imperator-rex, da ga je celo jezilo, če se Francozi niso radi odzivali njegovim povabilom, naj prihajajo obdovovat gigantske naprave, ki jih je ustvarjal njegov narod »in schimmernder Wehr«, da čimprej podvrže svoji volji vse male in velike sosedé. Med »male« je vsak

nemški lajtnant štel seveda tudi Francoze.

Leta 1895 je povabil nemški poslanik grof Münster francosko vlado in vojno mornarico k otvoritvi Kielskega prekopa. Francoski kabinet, čigar član je bil tudi Poincaré, je takrat soglasno sklenil, da povabila ne sprejme. Toda nemški cesar ni odnehal. Obrnil se je do svojega »ljubega bratrance« Nikolaja II., in šele na pritisk iz Petrograda je francoska vlada hočeš, nočeš, morala pristati na to, da je delala Nemcem stafažo pri razkazovanju njihove moči in slave.

Potem ko je bil Poincaré večkrat zapored prosvetni in finančni minister, je postal 14. januarja 1912 prvi predsednik kabineta in obenem minister zunanjih zadev. Stal je takrat na čelu oni grupi, ki je zaradi takozvanega Marokanskega dogovora, ki ga je bil sklenil Caillaux koncem 1911, leta z Nemčijo, tega politika ostro napadala in slednjič strmoglavila. Že mesec dni po svojem nastopu je imel Poincaré v senatu govor, ki se je zdel takratnemu ruskemu poslaniku v Parizu, Izvoljsemu, tako važen, da je o njem nemudoma poročal v Petrograd. V tisti seji je govoril v imenu opozicije Clemenceau, toda njegova z napetostjo pričakovana izjava niso imela posebnega uspeha. Izvoljski pravi v svojem poročilu celo, da so bila njegova očitanja napram Caillauxu pretirana. Za Clemenceaum pa vstane Poincaré in izjavi, da spoznam z Nemčijo, ki ga je izvedel Caillaux, ne bo imel nikakega vpliva na splošne smernice francoske zunanje politike.

Tisti čas so se začeli zbirati grozeči oblaki na jugu in na vzhodu. Italija se je bila spoprijela s Turčijo v Tripolitani. Nemčija je takoj poskusila vmešavati se. Dosegla je, da je ruski minister zunanjih zadev, Sazonov, potom poslanstva v Parizu predlagal francoski vladi, naj bi Francija in Nemčija skupno posredovali v Rimu in Carigradu. Poincaré zavrne predlog in doseže, da se med Rusijo, Francijo in Anglijo sklene popoln sporazum glede turško-italijanskega vprašanja. To je bilo v maju leta 1912. Že mesec dni kasneje, v juniju, se je z ruske strani ventiliralo vprašanje, ali bi ne kazalo, pregovoriti Italijo, naj izstopi iz Trozeve. Poincaré in Sazonov se zedinila v mnenju, da ni nikakega vzroka za tak korak, ker je Italija je zadržujoč element v Trozevi. Kako pravilno je bilo to naziranje, se je pokazalo takoj v začetku svetovne vojne.

Aleksej Tolstoj.

Polet na Mars.

Dijamantna polja so ostala daleč spodaj: — zdela so se kakor iskrice, — postala so belkasta meglenost in izginila. In glej, v ogromni daljavi sta opazila sredaj množice spremljevalcev Saturna, ki se je lesketal v mavričnih obročih. Jajce, ki ga je bil pritegnil komet, se je vračalo v solnčni sistem, od koder ga je bila vrgla centrobežna sila Marsa. Nekaj časa je prodirala med blesteča črta. Kmalu pa je tudi ona obledela in ugasnila: — To so bili asteroidi, majhni skrivnostni planeti, ki krožijo v neizmerni količini okrog solca. Sila njihove privlačnosti je še bolj upognila krivuljo poleta. Slednjič je Los opazil skozi eno zgornjih očes čuden, divno blesteč ozki srp, — to je bil Lucifer. Skoraj v istem hipu je Gusjev, ki je opazoval nebo skozi drugo očesce, strašno zasopihal ter se obrnil — prepoten in rdeč.

— Ona, pri moji veri, ona! . . .

V črni temi je toplo sijala srbnkasto-modrikasta obla. Ob strani se je še bolj svetila majhna obla, po velikosti podobna malini. Aparat je dirjal nekoliko v stran od njih. Tedaj je Los sklenil porabiti nevarno pripravo — obrniti grlo aparata, da bi odklonil os eksplozije od traktorja poleta. Obrat

se je posrečil. Smer se je začela spreminjati. Topla, majhna obla se je polagoma približala zenitu. Letelo letelo je časovno prostranstvo. Los in Gusjev sta zdaj napeto gledala skozi opazovalne cevi, zdaj zopet padala med razmetane požare in oedejo. Zapuščale so ju zadnje sile. Mučila ju je žeja, toda voda je bila že vsa izpita.

In glej, v polpozabi je Los opazil, kako so kože, odeje in vreče zlezle po stenah. Golo Gusjevo telo je obviselo v zraku. Vse to je bilo podobno halucinaciji. Gusjev je obležal vznak pri očesu. Dvignil se je, zagodrnjal in se zgrabil za prsa, stresel je skuštrano glavo — po obrazu so se vlije solze, brke so se povesele: — Mila, mila, mila! . . .

Skozi motno zavest je Los vendar razumel, da se je aparat obrnil in da leti z grlom naprej, ker ga vleče privlačnost zemlje. Zlezel je k reostatom in jih okrenil, — jajce je zadrželo in zabobnelo. Nagnil se je k očescem.

V temi je vsela ogromna vodena obla, zavita v solnčne žarke. Vijoličasti so se zdeli oceani vode, zelenkasti obrisi otokov. Oblačna polja so zastirala del suhe zemlje. Vlažna obla se je počasi vrtela. Solze so ovirale pogled. Duša je plakala od ljubezni in letela, letela je nasproti vijoličasto-vlažnemu, svetlobnemu stolpu. Domovina človeštva! Vir življenja! Srce sveta!

Zemeljska obla je pokrivala pol nebosklona.

Los je na vso moč okrenil reostate. Vendar pa je bila brzina poleta strašna, površina aparata je postala žareča, zakipel je kožuh iz kavčuka, usnjeni obvisi se je kadil. Z zadnjim naporom je Gusjev obrnil strešico nad odprtino. Najožje spranjo je planil in zatulil ledeni veter. Zemlja je razprostirala roke in sprejemala izgubljena sina.

Udarec je bil močan. Obvis je počil. Jajce se je globoko zapirilo z grlom v podnožje griča, poraščenega s travo.

Bilo je opoldne, v nedeljo 3. junija. Na veliki razdalji od mesta padca — na obali jezera Mičigan, — so letoviščarji, ki so se vozili s čolni in sedeli na odkritih terasah restavracij in kavarn, ki so igrali tenis, golf in football ter spuščali papirnatke zmake v toplo ozračje, vsa ta množica ljudi, ki je odšla iz mesta na nedeljski počitek, da se naslaja pri pogledu na divne, zelene bregove in bujno šumeča drevesa, je slišala tekom petih minut čuden tuleč zvok.

Ljudje, ki so se še spominjali svetovne vojne, so dejali, motreč nebo, da so tako običajno rjovele granate iz težkih topov. Potem se je mnogim posrečilo opaziti okroglo senco, ki je naglo švignila na zemljo.

Ni še minila ena ura, ko se je zbrala velika množica tam, kamor je padel aparat. Radovedneži so hoteli od vseh strani, plezali so čez ograje in

dirjali na avtomobilih in čolnih po sinjem jezeru. Jajce, pokrito z obžgano skorjo, potlačeno in počeno, je stalo poševno na vnožju griča. Domnevalo in ugibalo se je marsikaj, toda večina vse nesmiselno. Razburjenost se je polastila množice zlasti potem, ko so prečitali na polodprti strehi nad odprtino z dletom izrezan napis: »Odleteli iz Petrograda 18. avgusta 1921. To je bilo tembolj čudno, ker je bil ta dan 3. junij 1924.

Ko so se potem začeli iz notranjosti skrivnostnega aparata slabji stoki, — je množica v strahu odstopila in utihnila. Pojavil se je odred policije, zdravnik in dvanaest poročevalcev s fotografičnimi aparati. Odprli so luknjo in z največjo opreznostjo potegnili iz notranjosti jajca dva napol naga človeka: prvi suh kakor okostnjak, star, z belimi lasmi, je bil brez zavesti; drugi, z razbitimi obrazom in zlomljenimi rokami, — je žalostno stokal. V množici so se začeli klicati sočutja in ženski jok. Nebesna potnika so položili v avtomobil in ju odpeljali v bolnišnico.

Z radostnim in srečnim glasom je pela ptica za odprtim oknom. Pela je o solnčnih žarkih, o rdečih glavah detele, o sinjem nebu. Los je ležal nepremično na blazinah in — poslušal. Solze so tekale po zgubnem licu. Nekje je že slišal ta radostni glas ljubezni. Toda — kje, kdaj?

5. avgusta 1912 je nastopil Poincaré svojo prvo pot v Rusijo. Takrat se je bilo dognalo, da je Nemčija znatno ojačila svoje ofenzivne linije na zahodu in na vzhodu. «ECHO de Paris», ki je imel dobre zveze s francosko vlado, je pisal dan po odhodu Poincaréja iz Pariza, da je smoter potovanja ojačenje defenzivnih mer francosko - ruskega sporazuma, ki naj bi vplival tudi na Anglijo, da bi se v naslednjih štirih ali petih letih predvsem brigala za razvoj svoje vojske. Ta korak jasno osvetljuje dejstvo, da je bil Poincaré oni dalekovidni politik, ki je s svojim smotrenim delom obvaroval Antanto velike nesreče, ki bi jo bila brezdomno par let pozneje zadela, če bi se ne bila ravnala po nasvetih francoskega premierja, Car Nikolaj II., ministrski predsednik Kokovcov in Sazonov so Poincaréja nad vse ljubezno sprejeli. Tudi na močeh balkanske zapletitave je Poincaré mislil. Takrat se je sklenilo, da stopi Francija pod orožje, če bi v slučaju posredovanja na Balkanu Nemčija mobilizirala proti Rusiji (casus foederis). Jasno je, da je ta dogovor v svojih poznejših posledicah omogočil osamosvojitve južnih Slovanov, pa tudi

Čehov in Poljakov. Sazonov se je v svojem poročilu o petrogradskih pogajanjih izrazil izredno laskavo o Poincaréju. »Dobil sem vtis,« pravi »da ima Rusija v Poincaréju resničnega in zanesljivega prijatelja, ki razpolaga z nenavadnimi državnimi zmognostmi in s kremenito voljo. Če bi kdaj nastopil trenutek internacionalnih zapletitav, bi bilo želeli, da bi vodil usodo naše zaveznice če ne Poincaré, pa vendar mož ravno tako energičnega značaja in ravno tako neustrašive odločnosti.«

17. januarja 1913 je bil Poincaré zaradi svojih velikih zaslug izvoljen za predsednika Republike. Sredi 1914. leta, prav ob izbruhu svetovne vojne, je zopet potoval v Rusijo. Njegovo nadaljnje delovanje je znano. Že leta 1912. je rekel Poincaré o svojem narodu, da »noče vojne, da se je pa tudi ne boji«. In začetkom 1913. leta je vskliknil, že kot prezident: »Narod, ki ni vedno pripravljen na vojno, ne more biti resnično miroljuben.« Da je bila v kritičnem trenutku Francija pripravljena — in z njo ves resnično miroljubni svet — je zasluga Poincaréjeva. F. J.

Ukrepi vlade radi trboveljskih dogodkov.

Vtis prvih poročil o trboveljskih dogodkih. — Stroga preiskava.

— Beograd, 3. junija. (Izv.) Prva hrvaška poročila o krvavih dogodkih v Trbovljah so včeraj ob 7. jutraj pripela v Beograd. Vlada je prejela svojo prva uradna poročila med 9. in 10. uro dopoldne. Po mestu se je vest bliskovito razširila in so jo nekateri listi dali afiširati na raznih glavnih ulicah in v javnih lokalih. V parlamentarnih in političnih krogih je poročilo o krvavi nedelji v Trbovljah izzvalo najživahnije komentarje. Vsi ti krogi naglašajo odkritje, da je treba tem dogodkom pripisovati najresnejši značaj.

Na snočni seji ministrskega sveta, ki je trajala od 17. popoldne do 20.30 zvečer, sta ministri notranjih zadev dr. Milan Sršić in državni tajnik Večeslav Wilder najprej prečitala vsa vladni iz Ljubljane in Trbovlje došla poročila. Vlada je po kratki razpravi sklenila, da se uvede objektivna preiskava in da se imajo najstrožje kaznovati vsi direktni in indirektni krivci, ki so povzročili te tragične dogodke oziroma, ki so hujskali k napadom.

Da vlada dobi jasno sliko o dogodkih, je bilo dalje sklenjeno, da odpotuje dva vladna zastopnika v Trbovlje. Snoči je že odpotoval inšpektor ministristva notranjih del Kosta Jovanović, danes zvečer pa odpotuje državni tajnik Večeslav Wilder. Notranji minister dr. Sršić je po končani seji ministrskega sveta izjavil Vašemu dopisniku, da so ga dogodki neobičajno zainteresirali, da bo vsa po-

ročila intenzivno preučil. Že po dosedanjih poročilih je popolnoma prepričan, da so komunisti prvi začeli streljati. Vlada bo brezobzirno in najožje nastopala proti krivcem, osobito tedi, kakor hitro se ugotovi, da je bil s strani komunistov napad na jugoslovanske nacionaliste že preje organiziran in pripravljen.

Splošno so politični krogi mnenja, da je treba razmere v Sloveniji po teh dogodkih korenito razčistiti. V političnih krogih pripisujejo za te dogodke tudi veliko odgovornost ekstremne demagoški politiki slovenskih klerikalcev, ki so sistematično začeli napadati Beograd in so tudi klerikalci bili v vednih intimnih stikih z komunisti, osobito levo krilo SLS. V Beograd je prispelo poročilo, da je prišel iz Ljubljane v Trbovlje v nedeljo neki človek, ki je hujskal komuniste na poboj proti nacionalistom. Obenem pa politični krogi opozarjajo na logično zvezo med nedeljskim shodom dne 25. maja v Ljubljani, kjer sta dva klerikalna govornika zlorabila vprašanje kreditov bančnicam v Sloveniji v demagoško politično in agitacijske svrhe.

Današnji listi, jutranji in dopoldanski, so pričeli zelo obširna poročila o komunističnem napadu na jugoslovanske nacionaliste v Trbovljah. »Politika« in »Vreme« omenjata med drugim, da so se nahajali med komunisti posebni anacionalni elementi, ki se rekrutirajo iz vrst Nemcev.

Veliki nemiri v Albaniji.

Upor severne Albanije proti vladi. — Stališče naše vlade.

— Beograd, 3. junija. (Izv.) Ministrski svet je včeraj z zanimanjem zasledoval poleg poročil iz Trbovlj tudi alarmantne vesti, ki so prihajale iz Virpazarja o dogodkih v Severni Albaniji. Najprej so prišle kratke vesti, da se so uporniki zbrali in napadli mesto Skader. V odsotnosti ministra zunanjih zadev je poročal o situaciji v Albaniji ministrski predsednik g. Nikola Pašić. Ministrski svet je odobril stališče, da se ne bo naša vlada vmešavala v notranjopolitične razmere svoje sosedice, zvešto se drže vedno tega načela. Tolklo je gotovo, da je morala prejšnja vlada odstopiti in da se je sestavila nova vlada pod predsedstvom Elije Vrionija. Ta vlada je dobila v konstituenti pooblastilo, da sme v svrhu vzdrževanja reda in miru povsod v Albaniji, kjer bi se pojavila izgreda, proglasiti obredno stanje.

Splošno zavzema naša vlada napram albaniskim dogodkom pasivno stališče in je le toliko zainteresirana, da zavaruje naše meje proti Albaniji za slučaj, da bi poskušali uporniki mejo prekrakati. Ker so še druge države zainteresirane na teh notranjopolitičnih dogodkih v Albaniji, je naša vlada pripravljena izmenjati s temi vladami misli. Gre v prvi vrsti za Italijo, ki podpira gibanje katoliških Malisorov v severni Albaniji.

— Beograd, 3. junija. (Izv.) Iz Virpazarja so prihajala zadnje dneve poročila o uporu, ki ga je organiziral v soboto zvečer Redžev Saja s pomočjo tisoč katoliških Malisorov pod vodstvom Guri Niketia in s podporo katoliške duhovščine. Uporniki so napadli mesto Skader. Za mesto se je vnela ljuta borba, ki je trajala vso noč in v nedeljo ves dan. Uporniki so zasedli severni katoliški del mesta, dočim so se

vladine čete, broječe okrog 700 mož posadke in dobrovoljce, utaborile v muslimanskem delu mesta in obenem zasedle mestno občino in prefekturo. Komandant posadke je vztrajal do zadnjega. Tiransko vlado je prošil za nujno pomoč.

— Beograd, 3. junija. (Izv.) Po poročilih iz Tirane se je sestavila nova vlada, ki je dobila v skupščini zaupnik. Od 102 poslancev je bilo navzočih 53, od teh je glasovalo 52 za vlado in en poslanec se je glasovanja vzdržal. Albanski poslanik na našem dvoru je zastopnikom tiska potrdil, da so vesti o izbruhu upora v severni Albaniji resnične. Vlada je tja poslala močno vojsko. Po poročilih iz Skadra so ugledni meščani povodno napada na mesto od strani upornikov zapustili mesto in zbežali v Jugoslavijo.

— Rim, 3. junija. (Izv.) Kakor listi javljajo, razpolagajo uporniki v severni Albaniji s prično tisoč mož redne vojske in pa tisoč mož katoliških Malisorov s štirimi topovi in 6 strojnicami. »Corriere della Sera« javlja, da je odplula v italijanske vode italijanska križarka, ki ima nalogo čuvati v Albaniji se nahajajoče italijanske državljane.

— Beograd, 3. junija. (Izv.) V političnih krogih zelo pazljivo sledijo dogodkom v Albaniji. S političnega vidika smatrajo revolucionarno gibanje za posledico separatistične borbe, ki se je pričela pod geslom »borba za prestolico«. Tiranski vladni krogi pripisujejo vso odgovornost za upor bivšemu fin. ministru. Naše politične kroge pa zanima bolj stališče Italije, ki ga zavzema napram albaniskim dogodkom. Ravno v tem vprašanju se ima izkazati pristranost in prijateljstvo med Italijo in Jugoslavijo.

sebe, marveč za soprogo in dvoje otrok. Na shodih je mnogokrat slišal, da je kriv zvezni kancelar vse bede najširših mas in je vsled tega sklenil, da ga odstrani. Dne 31. maja je dvignil pri okrajni bolniški blagajni za svoje sorodnike bolniško podporo v znesku 700.000 K. S tem denarjem se ni vrnil domov, marveč se je odpeljal v Gradec. V nekem hotelu je še pisal poslovilno pismo in obenem javil, da namerava ustreliti zveznega kancelarja. V Dunajskem Novemestu je pri eks-presnem vlaku bil slučajno opozorjen od nekoga uslužbenca, da se s tem

vlakom pelje tudi kancelar. Sam zani-ka, da bi bil imel soudeležence.

— Dunaj, 3. junija. (Izv.) Danes je bil odprt mednarodni kongres strokovnih organizacij. Socijalistični poslanec dr. Oton Bauer je v svojem govoru omenjal veliko nezadovoljstvo in ogorčenje, ki je obvladalo sedaj Avstrijo. Tudi delavstvo je danes pod globokim vtisom atentata ki je bil izvršen na enega najuglednejših političnih nasprotnikov. Socijalna demokracija je znala ceniti politični umor kot zgodovinsko in moralno dejstvo, toda v časih, ko je krvi željni absolutizem izvajal nasilje nad narodom. V republiki pa za današnji umor ne moremo najti nobenega opravičila.

STANJE KANCELARJA DR. SEIPLA.

— Dunaj, 3. junija. (Izv.) Finančni minister dr. Klenböck je izjavil zastopnikom tiska, da je upati na bistveno izboljšanje stanja ranjenega državnega kancelarja dr. Seipla. Kancelar se počuti še precej dobro ter je z ozirom na njegovo železno konstitucijo in voljo upravičena nada, da je vsaka nevarnost odstranjena. Zdravniško mnenje ugotavlja lahko izboljšanje, toda nevarnost še ni popolnoma minila. Preiskava z Röntgenovimi žarki se ne more izvršiti. Zdravniki tudi zanima vprašanje, ker je krogla obitala. Če bi moglo pri kakih reberni kosti, tedaj je nevarnost precej odstranjena, ker lahko kroglo običje pri kosti deli časa in ne povzroča nikakih komplikacij. Do komplikacij pa lahko pride radi tega, ker boluje drž. kancelar na sladkorni bolezn. Drugo nevarnost tvori tudi zbiranje krvi.

IZ SEJE MINISTRskega SVETA.

— Beograd, 3. junija. (Izv.) Ministrski svet je sporazumno določil člane ministrov radikalne in samostojne demokratske stranke, ki bodo tvorili poseben odbor za skupne splošne posle. Ta odbor bo imel predvsem nalogo, sporazumno voditi ukazno politiko vlade. Vprašanje velikih županov za Slovenijo bo te dni rešeno.

ODSTOP PREDSEDNIKA FRANCOŠKE REPUBLIKE.

— Pariz, 3. junija. (Izv.) Ves francoski tisk zelo obširno piše o vladni krizi. Večina listov naglašja, da je edina možnost za rešitev vladne krize odstop predsednika francoske republike. Herriot smatra, da mu je mogoče sestaviti vlado, kakor hitro se objavi odstop predsednika Milleranda. V posebnih poslanicah naj bi Millerand navedel razloge, ki so ga prisilili, da je odstopil v interesu enotnosti Francije. Nato bi bil sklican kongres, ki bi v Versaillesu izvolil novega predsednika.

— Pariz, 2. junija. (Izv.) V političnih krogih je razširjena vest, da namerava Millerand po odstopu prevzeti redakcijo znane svetovne revije »Doux Monde«. Tu dr. Poincaré je obljubil svoje sodelovanje pri tem listu in prevzame politični del.

FRANCOSKI PARLAMENT.

— Pariz, 2. junija. (Izv.) Francoski parlament je bil včeraj na slovesen način odprt v prisotnosti mnogostevilnega občinstva. Sejo je otvoril najstarejši poslanec prof. Pinard. Seja je bila mestoma burna. Socijalisti so zahtevali odstop predsednika republike, Milleranda.

AMERIKA IN ANGLIJA PROTI NEMČIJ.

— Berlin, 2. junija. (Izv.) Angleški poslanik D. Aernoon in ameriški poslanik Hughton sta prijateljsko opozorila nemško vlado, da bi vstop nemških nacionalistov v novo ministristvo po dobljenih vtisih, ki so jih prejeli oficijelni krogi v Londonu in Washingtonu, zelo otežkočilo posvetovanja za ureditev reparacijskega vprašanja.

MADZARSKE VESTI O ROMUNIJ.

— Beograd, 3. junija. (Izv.) Včeraj popoldne so prispale prve vesti preko Budimpešte o državnem prevratu na Rumunskem. General Avarescu je baje strmoglavil vlado in po neki verziji celo pregnal romunsko kraljevo dvojico. V političnih krogih so te vesti vzbujale dvome, zlasti za to, ker so prihajale iz Pešte, ki je znana kot prsilna kuhinja rac.

VELIK BANKEROT SVETOVNE BANKE.

— Dunaj, 3. junija. (Izv.) V konkurs je prišla »Lombard- und Eskomptbank« na Dunaju, ki je bila ustanovljena l. 1872 s tujim izozemskim kapitalom. Do zadnjega so bili predsednik upravnega sveta banke Nizozemci. Upravni svet se je šele spremenil pred tremi leti. Banka trpi znatne izgube pri devizah in valutah.

— Berlin, 3. junija. (Izv.) Bančna tvrdica Wh. Adler v Kopenhagnu izkazuje deficit v bilanci v znesku 5 milijonov danskih kron.

Po trboveljski tragediji.

Obdukcija žrtv v mrtvašnici pri Sv. Krištofu.

Trupla Stanka Znidaršiča, Zarka Boltavzarja in Franceta Slajpaha so bila takoj s kolodvorske prepeljana v mrtvašnico k Sv. Krištofu, kjer so bila položena začasno na mrtvaški oder. Včeraj so prihajale ves dan ogromne množice ljudstva, ki so s cvetjem obsepale mrtve borce za narodno idejo. Mase naroda so prihajale ves dan, prihajali so tudi delavci iz bližnjih tvornic in dali so glasno duška ogorčenja nad nasiljem komunistov.

Ob 16. se je nato vršila sodna obdukcija vseh treh žrtv, ki so jo izvršili sodna zdravnik dr. Travner in dr. Novak ter policijski zdravnik dr. Avramović ob navzočnosti državnega pravdnika dr. Lavrenčaka ter preiskovalnega sodnika Štiligaja.

Na podlagi obdukcije se je ugotovilo, da je bil Franc Slajpah zadet od zadaj v levo stran hrbita, in sicer s 7.5 kalibrsko kroglo, ki je prodrla ledvica, jetra in želodca ter se ustavila spredaj na trebuhu tik pred kožo. Krogla je priletela v smeri iz leve navzgor v desno.

Zarku Boltavzarju je strel iz karabinke prebil glavno žilo na desni strani vrata. Krogla je izstopila na tilniku.

Tretja žrtev, Stanko Znidaršič, je bil zadet v desni bok, tik pod pazduho in mu je krogla prodrla pljuča, prestrelila srce in se ustavila na levi prsni strani tik pred kožo. Krogla je bila revolverska in verjetno izstreljena z okna, ker gre njena smer od desne zgoraj v levo navzdol.

Žrtve na mrtvaškem odru.

Snoči ob 18.30 so prepeljali na običajnih mrtvaških vozovih trupla v Trbovljah padlih žrtv Stanka Znidaršiča, Franceta Slajpaha in Zarka Boltavzarja iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu v Narodni dom, kjer so jih položili v avli na mrtvaški oder.

Avla, ki je odeta popolnoma v črno, se je spremenila v vrt cvetja in vencev, ki pokrivalo trupla, ležeča v svitu sveč na visokih katafalkah. V sredini leži oblatni tajnik France Slajpah, na desni glavni žilenske Orjune Zarku Boltavzar in na levi oblatni čelnik Stanko Znidaršič. Njihove krste pokrivajo orjunaški prapori. Obrazi so zastrti s tanko kopro. Častno stražo tvorijo ob vnožju odra dva Orjunaša s karabinkama v rokah in dva Sokola z golimi sabljami. Krasnji venci, poklonjeni od vseh organizacij Orjune, rodbin padlih žrtv in raznih naprednih društev ter organizacij so položeni na katafalki in ob njih vnožju. Ogromne mase naroda prihajajo in se poklanjajo manom narodnih borcev.

Tudi Ljubljana žaluje. Vse mesto se je odelo v črno, s hiš plapolajo zastave, po trgovinah so razstavljene slike padlih junakov in povsod so nabiti ter nalepljeni mrtvaški listi, izdani od Orjune in naznanja-jači pretresljive vest o izgubi treh zvestih sinov jugoslovanskega naroda. Ljubljana se pripravlja na veličasten pogreb, kakršnega še ni videla od septembarskih dogodkov.

France Slajpah je bil farmacevt. Rojen je bil leta 1893. v Veliki Lokli. Kot dijak je bil od III. gimnazije naprej navdušen prepovedač. Bil je član Sokola pred vojno in po vojni. Zadnja leta je bil tudi član starešinstva JSS. Kot organiziran nacionalist je prevzel v odboru Orjune tajniške funkcije. Pokojnik je bil zadnja leta poročen, tudi njegova žena je zelo navdušena nacionalistka. Zapuščala enega otroka, ki ima danes rojstni dan, njegova vdova pa je v blagoslovljenem stanju. V zadnjem času je bil ravnatelj tovarne Kolaf za izdelovanje farmaceutskih potrebščin.

Tretji nacionalist, ki je postal žrtev komunističnega napada, je bil Zarku Boltavzar. Rojen je bil l. 1900 in je bil uradnik »Kmečke posloilnice za ljubljansko okolico. Navdušen Sokol in odbornik Sokola. V Šiški je vžival po-kojnik velike simpatije in je bil vnet podpornik vseh narodnih in naprednih društev. Šiška splošno žaluje za njim. Umirajoč na rokah svojega tovariša Korbarja je Boltavzar objel zastavo in jo pritisnil na prsa.

Naši dobrovoljci in trboveljska tragedija.

Krvavi dogodki v Trbovljah so našli odmev tudi med našimi dobrovoljci. Velika ideja državnega in narodnega edinstva, za katero so dobrovoljci pred leti prelivali po bojnih poljanah svojo kri, je zahtevala na svobodnih domačih tleh nove žrtve; bratomorna roka je dvignila orožje, da udari po naši največji narodni svetinji. Zato ni čudno, da so se ostali ogorčeni jugoslovanski javnosti pridružili tudi dobrovoljci, ki ne morejo mirno gledati, kako gotovi

brezvestni elementi skrunijo in blatijo to, kar je vsakemu iskrenemu Jugoslovenu najsvetejše.

Oblatni Savez dobrovoljcev je sklical včeraj zvečer izredno sejo, na kateri je zavzel stališče napram trboveljskim dogodkom. Predsednik je v kratkih besedah izrazil čustvo globoke boleti, ki navdaja dobrovoljce pri pogledu na nedolžne žrtve brezdomovinstva. Navzoči odborniki so vstali in počastili spomin padlih za vzvišeno idejo edinstva. Odbor je soglasno sklenil, da se dobrovoljci korporativno udeležijo pogreba trboveljskih žrtv in da položijo venec z napisom: »Z vami v borbi in smrti — Savez dobrovoljcev.« Venec je položila posebna deputacija danes dopoldne. Dobrovoljci, ki so popolnoma solidarni z »Orjuno«, so se udeležili po svojih zastopnikih tudi sprejema vojvode Ilija Trifunovića-Birčanina, ki je prispel iz Beograda danes dopoldne. O tem sprejemu poročamo na drugem mestu. Kot odgovor na trboveljski atentat na našo narodno in državno misel so sprejeli dobrovoljci resolucijo te-le vsebine:

Oblatni odbor Saveza dobrovoljcev Kraljevine SHS v Ljubljani je sprejel na svoji izredni seji dne 2. junija 1924, sklicani povodom trboveljskih dogodkov, sledečo resolucijo:

Zvesti veliki ideji narodnega osvobodjenja in ujedinenja se klanjamo spominu žrtv, padlih za isto idejo. Obsojamo moralne in dejanske povzročitelje bratomornega čina, s katerim so si oni blazno domisljali, da zamorejo zadušiti ali zaveziti jugoslovanskega državnega in narodnega misel v njenem nujno zmagovitem razmahu.

Zahtevamo od državne oblasti, da nemudoma in brezobzirno zajamči dolžno spoštovanje vzvišeni ideji edinstva, zgrajene na kosteh nešteti najboljših sinov našega naroda. V to svrhu smatramo za neobhodno potrebno, da dajo državni organi s svojim javnim delovanjem sami najboljši vzgled in da jih ne vodijo partizanski strankarski interesi, v katerih vidimo izvor vsega zla.

Naglašamo, da je jugoslovanska misel največja moralna sila, ki edina more združiti vse sloje v bratskem sodelovanju za razvoj in napredek celokupnega naroda. Izjavljamo, da bomo dosledni svojim tradicijam, stali neomajno na braniku dosežene svobode in ujedinenja našega naroda, če treba tudi z najskrajnejšimi žrtvami.

Tovariši dobrovoljci!

Danes se udeležimo korporativno pogreba trboveljskih žrtv. Zbirališče ob pol 17. pred vhomom I. državne gimnazije. Udeležba dolžnost! — Odbor.

Sokolstvu!

Padle so žrtve ideje narodnega edinstva in državne misli, ki je temelj ujedinenja jugoslovanskega Sokolstva. Poklicani smo, da padlim bratom Slajpahu, Znidaršiču in Boltavzarju izkažemo bratsko ljubav na zadnji poti. Te žrtve so obenem naši sokolski bratje.

Pozivamo vse brate, da se vsi do zadnjega udeležijo pogreba v kroju. Društva s prapori!

Zbirališče na vrtu Narodnega doma ob pol 18. popoldne. Bratje, ki nimajo kroja in sestre se v civilu z znaki udeležijo pogreba med ostalim občinstvom.

ZDRAVO!

Staršinstvo JSS.

★ ★ ★

— Sozljje češke pisateljice. Na povratku s svojega potovanja po Italiji se mudi v Ljubljani kot gost bivšega pokrajinskega namestnika g. Ivana Hribarja odlična prijateljica našega naroda in znana češka pisateljica gospa G. brijela Preissova. Danes dopoldne je posetila naše udeležništvo in izrazila svoje iskreno sočustvanje in sozljaje povodom tragičnega dogodka v Trbovljah, povdarjajoč, da so žrtve v nacionalni borbi seme na poti k uspehu in končni zmagi. Gospa Preissova odpotuje na Bled, kjer ostane šest tednov.

★ ★ ★

— Prihod vojvode Ilija Trifunovića-Birčanina. Danes ob 10.43 dopoldne je prispel iz Beograda v Ljubljano veliki vojvoda Ilija Trifunović-Birčanin. Pred kolodvorom so bile zbrane vse akcijske čete in članstvo vseh v Ljubljani navzočih orjunaških organizacij z dvema praporoma ter mnogo narodnega občinstva. Na peronu so spre-

Pravo

Schichtovo milo z znamko „Jelen“

je že 60 let znano kot najboljšje in najizdatnejše od vseh vrst pralnega mila.

Pravo samo z imenom „Schicht“ in znamko „Jelen“!

3137/a

Schicht

Atentat na avstrijskega kancelarja.

Atentator priznava dejanje. — Politični motivi.

— Dunaj, 2. junija. (Izv.) V splošni bolnici se nahajajoči atentator na avstrijskega zveznega kancelarja Karel Jaworek je bil včeraj policijsko zaslišan. V bistvu je priznal dejanje. Kot motiv je navedel, da se nahaja v skrajni bedi, posebno ker ne skrbi samo za

jeli velikega čelnika člani oblastnega odbora »Orjuna« na čelu z ing. Kranjcem. Oficijelnemu sprejemu je prisostvovala tudi deputacija Oblastnega Saveza dobrovoljcev. On je vojvoda Trifunović pojavil pred kolodvorom, so ga orjunaši z občinstvom navdušeno pozdravili. Globoka bolest je legla na srca vseh navzočih, ko je pozdravil gostja predsednik oblastnega odbora »Orjuna« ing. Kranjc. Z besedami polnimi tuge je izjavil, da mu je težko povedati to, kar čuti vsako orjunaško in jugoslovensko srce v tem hipu, ko prejema »Orjuna« na slovenskih tleh svojega velikega čelnika. V Narodnem domu pa leže žrtve zahrbtnega napada na našo sveto nacionalno stvar. Vojvoda Trifunović se je zahvalil za prisrčen sprejem in izjavil, da ga boli srce, ko stopa prvič med slovenske brate in mora biti priča težkega udara, ki je zadal našo nacionalno misel. Časa trpljenja in potrpežljivosti je priklopala do vrhunca. »Orjuna« mora stopiti v odkrito borbo proti vsem, ki si drznejo izpodkopavati temelje jugoslovanske državnosti. Če vlada ne bo mogla čestiti tega, kar je v Jugoslaviji najdražje in najsvetejše, si poiščejo Orjunaši sami dolžno zadoščenje. Govornik se blanja padlim žrtvam, izražal njihovim sorodnikom globoko sožalje, navzoče orjunaše pa poziva, naj črpajo iz teh žrtve nove sile za razmah in končno zmago velike ideje narodnega in državnega edinstva. Med govorom so se čuli iz občinstva klici: Tako je! Po oficijelnem sprejemu je spremlja »Orjuna« velikega čelnika v Narodni dom, kjer se je poklonil trbovelskim žrtvam.

— Pogreb padlih nacionalistov se prične točno ob 18. uri. Žalni sprevod se bo pomikal izpred »Narodnega doma« po Aleksandrovi in Dunajski cesti. Sodni in Komenskega ulici. Vid ovdanjski cesti mimo Taborja in po Martinovi cesti na pokopališče na Sv. Križu. Ob grobu bosta govorila v imenu organizacije jugoslovenskih nacionalistov pisatelj Vladimir Levstik in načelnik organizacije za Slovenijo ing. Ferdo Kranjc. V imenu Saveza dobrovoljcev se postavi od padlih idejnih bratov dr. Turk.

— TRGOVCEM! Predsedstvo gremija trgovcev v Ljubljani poziva vse svoje člane, da dne 3. t. m. v znak sožalja žrtvam trboveljskega atentata zaprejo v času pogreba svoje trgovine. — Predsedstvo.

— »Gospodski Zvon« vabi vse člane in »koroske rojake« na pogreb padlih trboveljskih žrtv. Zbirališče danes ob 17.50 popoldne pred Trubarjevim spomenikom poleg Nar. doma. — Odbor.

— Jugoslovanska Matica, pokrajinski odbor v Ljubljani poziva svoje člane, da se v največjem številu udeležijo danes popoldne pogreba nacionalnih žrtv. Zbirališče pred Narodnim domom na prostoru Zveze slovenskih pevskih zborov. Predsedstvo.

— Sokol II. naznanja, da se vrši pogreb člana brata Franceta Štajpaha, katerega je v boju za naše narodno udeležnost zadela krogla zahrbtnega morilca, dne 3. t. m. ob 17. Članstvo se udeležijo pogreba v kroglu. Zbirališče ob pol 17. na vrtu Narodnega doma.

— Društvo »Soča« poziva svoje člane, da se korporativno udeležijo pogreba žrtv. Zbirališče ob pol 18. pred opernim gledališčem.

— Za Štajpahovo dečo. Na poslednjo željo padlega I. tajnika Oblastne Orjuna g. Ph. Mr. F. Štajpaha, da bi bilo preskrbljeno za njegovo dečo, je poslal kem. farm. tvornica in drogerija na veliko Ph. Mr. J. Kolář. Ljubljana VII. tajništvo Orjuna za podo njegove deče mesto venca Din 1000.

— Z naše nam pišejo: Da je med našim ljudstvom še mnogo narodno čutečih, se je pokazalo povodom krvavih dogodkov v Trbovljah. Žalibog, da sicer vedno trdno spimo in je treba vedno človeških žrtv, da se prebudimo. Povsod, kamor si včeraj prišel, po vaseh, trgih, mestih, v vlakih povsod se je govorilo o žrtvah in obsojalo krvav zločin, ki so ga izvršili komunisti v Trbovljah. Svojo narodno zavest je pokazal Kranj, kjer skoraj z vsake hiše visi žalna zastava.

— Manifestacije za jugoslovensko idejo v Zagrebu. Vest o dogodkih v Trbovljah so prispele v Zagreb že v nedeljo zvečer in so napravile globok vtis. Okoli polnoči se je vrnil v Zagreb oddetek zagrebške Orjuna, ki je priredil po mestu manifestacijo za narodno in državno edinstvo. Mir se ni nikjer kalil.

Neobhodno potreben priročnik za tujce, potnike, izletnike in turiste je Badiure praktičen kažipot.

»Slovenija«
Vodil kroz Jugoslovanske Alpe, I. del.
Knjiga v priročnem formatu po vzoru Baedekerjevemu vsebuje okrog 500 strani, 75 slik, 7 zemljepisnih kart, načrt Ljubljane. Točni in zanesljivi najnovejši podatki. Vsakdo jo mora imeti. Cena 100 Din; plačilo tudi o mesečnih obrokih o knjigarni.
Ig. Kleinmayr & Fed. Bamberg, d. o. z., Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 16.
Prodaja se po vseh knjigarnah.

Politične vesti.

— Dve vrsti terorja. Glavni terorist Slovenije in najbolj grešni zapeljivalec slovenskega ljudstva, »Slovenec«, se hinavsko hudoje nad terorjem ter kliče državno oblast na pomoč. V današnjem uvodniku piše, da bo gorje, »ko državna oblast ne more ali pa neke napraviti konec terorizmu. Kje pa je organizacija, kje list, ki dnevno izvaja nad našo javnostjo teror najogabnejše vrste, ki zastruplja priprosti narod in ga naganja v borbo proti lastni narodni državi, proti državnemu in narodnemu edinstvu za sebične cilje klerikalne stranke, kateri se hoče absolutističnega terorja v avtonomistično zaokroženi Sloveniji? Teror laži, protidržavnega rovarjenja, uničevanja državljske zavesti, ljubezni do nove države, do naše zemlje, ta je pravi teror, ki bi ga bile morale naše državne oblasti že davno zatreti ter mu onemogočiti vsako delovanje. Pri nas pa vlada danes absolutna svoboda, vsak terorist lahko piše po stolpcih klerikalnega časopisa, kar se mu zljubi. Časopisnih deliktov naše državne oblasti in policija v Ljubljani in Mariboru sploh ne poznajo. Za posledice duševnih bomb nimamo smisla, za posledicami zapeljanih fanatikov pa jočemo in stokamo, kakor da bi bili oni glavni krivci in naglavna nevarnost, ki preti naši državi in našemu narodu. Glavni teroristi tiče drugje, vidimo jih že dve leti, kako brezsrčno napadajo državo in kako udušujejo v našem narodu vsak čut treznega državljanstva in vsak gib domovinske ljubezni. »Slovenec« se dela, kakor da bi ne vedel, da so njegove bombe mnogo opasnejše, kakor pa grane dveh, treh nezavednih žrtv komunistične brezglavosti! »Slovenec« krivda na razvornih nacionalnih prilikah v Sloveniji je neprimerno večja, kakor pa početje dveh, treh sovjetskih emisarjev. Tamkaj organiziran, dobro premišljen teror, tu poezija dveh, treh zanešenjakov.

— Reorganizacija ruske komunistične stranke. Med najvažnejše rezultate XIII. komunističnega kongresa spada definitivni sklep, da se pomnoži število članov ruske komunistične stranke za 200.000 novih članov, izključno manualnih delavcev. Ta načrt je že star, toda strankino vodstvo ga je realiziralo šele po takozvanem Ljeningovem pozivu, ki je imel za posledico, da se je prijavilo okrog 250 tisoč novih kandidatov. Namen te pomnožitve komunističnih vrst je, da postane komunistična stranka res delavska. Na ta način bi postala stranka zopet tako močna, kakor je bila prve dni po oktoberski revoluciji. Pozneje so boljševiški prvaki komunistične vrste večkrat temeljito čistili tako, da se je število članov znatno skrčilo. Zanimivi so podatki, ki jih je iznesel na kongresu generalni tajnik Stalin. Od starih članov, ki so pripadali stranki že pred revolucijo, je ostalo zdaj samo še 0,6%, od članov, ki so vstopili v stranko med 1. 1906—1916 je ostalo 2%, od 1917—1918—9%, od 1918—1920—15%, od 1920—1921—30%, od 1921—1922 samo 10%, od 1922—1923 samo 3,2%, od 1923 dalje pa samo 2%. Jasno je torej, da se je število komunističnih pristaev zanjela leta zelo skrčilo. Zato je potrebno pomnožiti komunistične vrste z novimi člani. Od 250.000 kandidatov je sprejeto doslej 128.000, v kratkem pa doseže njih število 200.000. Skupno število komunistov v Rusiji bi znašalo potem 680.000. Od teh bo delavcev 46%, poljedelcev 25,5%, ostali pa uradniki in inteligenca.

— Spomini Stojana Protića. Na konferenci beogradskih nezavisnih radikalov, ki se je vršila preteklo nedeljo, je naznanil dr. Momčilo Ivanič, da izidejo spomini pokojnega Stojana Protića v najkrajšem času in da bodo s svojo aktualno vsebino vzbudili zanimanje naše celokupne politične javnosti.

— Demisija Ferad beg Drage. Po poročilih beogradskih »Pravde« je do sedanjega predsednika džemijatskega poslaniškega kluba Ferad beg Draga podal ostavko. Ferad beg Draga se je v poslednjem času zavzemal za opozicijsko staljšiše in je radi tega prišel v nasprotje z večino svojega poslaniškega kluba, ki se je orijentaliziral za Pašičevo nacionalno koalicio.

— »Slovenec« obožuje za trboveljske dogodke samega sebe. V današnjem »Slovencu« najdemo neprimerno samopromičnost, s katerim se trka na svoja prsa in priznava v vlogi spokornega grešnika svoj delež na krvavih dogodkih v Trbovljah. V uvodniku piše namreč doslovno: »Mi vse žrtve brez izjeme obžalujemo in delamo zanje odgovorne na eni strani tiste, ki so na spopad že preje hujšali, na drugi strani pa oblast, ki je to trpela.« Res, kdo je v zadnjih letih toliko hujšal in agitiral proti državnemu in narodnemu edinstvu, proti realnemu socialnemu razvoju in za komunistično internacionalo, kakor »Slovenec«!

Podpirajte obupane slepe in darujte »Podpornemu društvu slepih«.

Julijska krajina.

— Izgon jugoslovanskih redovnikov. Kakor je znano, so bili prvi jugoslovanski redovniki, ki jim je italijanska vlada odzela samostane in jih izročila laškim redovnikom, oo. kapucini, ki so najprej morali zapustiti Gorico, potem pa tudi še Sv. Križ v Vipavi. Za njimi prihajajo sedaj oo. frančiškani, in je prvi samostan, ki ga je zadela ta odredba, samostan na Sv. Gori pri Gorici. V nedeljo so na Sv. Gori slovesno blagoslovili temeljni kamen nove bazilike, ali slovenskih oo. frančiškanov, ki so v najtežjih časih z vsemi svojimi silami delovali na to, da se zopet nagredo na svetišče in obenem oskrbovali to svetjšo božjo pot daleč naokoli v polno zadovoljstvo tisočev in tisočev ljudstva, seveda večoma našega, ki je prihajalo tja gori, ni bilo ob tej slovesni priliki več na Sv. Gori. V četrtke prej so morali oditi in prepustiti Sv. Goro laškim redovnikom, katerih samo eden zna toliko slovenščine, da je ob svojem prihodu pozdravil deklice, ki so bile pred kapelo: »Dobroga jutra, benseke!« Ker se je stvar tako izpremenila, je tudi popolnoma umljivo, da je blagoslovljenje temeljnega kamna na Sv. Gori privabilo na hrib zelo malo našega ljudstva. Sv. Gora bo odselej samovala. Za Sv. Goro pride potem še Kostanjevica pri Gorici, nekdanj hivališče največjega našega jezikoslovca, o. Štanka Skrabca, in Primorje bo »očušeno« jugoslovanskih redovnikov, ki so kot pravi svečeniki in iskreni prijatelji ljudstva uživali med vsem narodom brez razlike političnega mišljenja najgloblje zaupanje in spoštovanje.

— Društvo »Prosveta« v Trstu je imelo prošlo nedeljo svoj redni občni zbor, ki je pokazal, da prosvetno delo v našem Primorju vkljub vsem zaprekam in oviram vendarle lepo napreduje. Zborovanje je otvoril s pozdravom društveni predsednik dr. Just Pertot, o društvenem delovanju pa je poročal društveni tajnik dr. Lavo Čermeli, ki je povdarjal, da je društvo v vseh najugodnejšim razmeram razširilo svoj delokrog in pritegnilo v svojo organizacijo lepo število novih društev. Društvo »Prosveta« je namreč zveza prosvetnih društev. V trški in istrski provinci so se razmere nekoliko zboljšale in je pritisk vladnih organov nekoliko popustil, v gorški pokrajini pa so ravno v zadnjem času naša narodna društva morala prestopiti najhujše udarce. Veliko skrb je društvo posvečalo knjižnicam. Društvena knjižnica šteje 2632 zvezkov, poleg tega pa še 102 knjigi v zvezi in 300 nevezanih knjig. Društvo je ustavilo poleg knjižnic, ki poslujejo pod okriljem že obstoječih društev, 15 slovenskih in 7 hrvatskih samostojnih knjižnic. Posebni odsek, ki je bil tekom zadnjega poslovnega leta ustanovljen za hrvatski del Istre, ima lastno knjižnico, ki šteje doslej 400 knjig. Uspešno je deloval tudi dramatični arhiv, ki se je tekom leta kolikor mogoče izpopolnil. Društvo je tudi posvečalo veliko pozornost sportu, zlasti odkar je pristopilo v zvezo sportno društvo »Adrija«. Ko je še pozdravil občni zbor zastopnik gorške »Zveze prosvetnih društev« dr. Gabrček, se je izvolil naslednji odbor: predsednik dr. Just Pertot, podpredsednik dr. Boris Furlan, tajnik dr. Lavo Čermeli, blagajnik dr. Alojz Povič, knjižničar Jože Puhalič, odborniki: Albert Koruza, dr. Jožak Ražem, Ivan Pečar iz Klanca, Josip Kraigher iz Postojne. Prispevki članjenih društev ostanejo neizpremenjeni: 15% čistih dohodkov društvenih prireditev in 10% vplačane članarine.

— Indijski maharadža v prestoljski jami. Te dni je posetil postojško jamo maharadža dhalampurski s svojo soprogo in dvornim zdravnikom dr. Shi. P. Ohliem. Vsi so bili naravnost izčrpani od podzemeljskih čudes, ki se jih kar nagledati niso mogli. Vpisali so se v knjižo posetnikov.

— Kako je Kobarid praznoval obletnico italijanske vojne napovedi. Trški fašisti »Ponolo« poroča iz Kobarida: »Obletnica našega vstopa v vojno se je letos tudi tu praznovala izredno slovesno. Z vseh hiš je plapolala trobojnica (seveda italijanska). Ob 9. so se na poziv občinskega komisarja zbrali na glavnem trgu šolski otroci, Balila (fašistiška mladinska organizacija), stotinja alpincev, zastopništva fašista, oblasti in velika množica prebivalstva. Uredil se je izprevod, ki se je z domaćo godbo na čelu, svirajočo živahne koračnice in nacionalne himne (seveda »Glovinazzo« in »Va fuori d'Italia, straniero«), pomikal na vojaško pokopališče, da podo dolžno zahvalo junakom, ki tamkaj počivajo v slavi. Petje »himne na Plave«, ki so ga prav dobro izvajali šolski otroci, se je glinljivo združevalo s cerkvenim obredom in je na vse navzoče napravilo globok vtis. Po obredu se je izprevod preko mesta vrnil na glavni trg in se pod spominsko ploščo Zmaga razšle.

Prosveta.

Razred Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA.

Začetek ob 8. uri zvečer.
Torek, 3. junija: Zaprt.
Sreda, 4. junija: Cesar in Kleopatra Red B.
Četrtek, 5. junija: Ana Karenina Red C.
Petek, 6. junija: Izgubljene duše Red A.
Sobota, 7. junija: Ana Karenina Red D.
Nedelja, 8. junija: Dom. Iven.
Ponedeljek, 9. junija: Pajavica. Iven.
Torek, 10. junija: Zaprt.

OPERA.

Začetek ob pol 8. uri zvečer.
Torek, 3. junija: Zaprt.
Sreda, 4. junija: Manon Lescaut Red D.
Četrtek, 5. junija: Carjeva nevesta Red E.
Petek, 6. junija: Zaprt. (General. vaja).
Sobota, 7. junija: Telovadna akademija.
Nedelja, 8. junija: Prodana nevesta, popoldanska predstava ob 4. Iven.
Ponedeljek, 9. junija: Pivka dama, predstava. Iven.

— Kulturnim problemom Slovenije bo posvečena prihodnja dvojna številka zagrebške »Nove Evrope«. Številka uredi član Delovnega kola »Nove Evrope« g. dr. L. Pitamic s sodelovanjem dr. M. Murka in dr. I. Cankarja. Uvodni članek napiše prof. Murko, o slovenskem šolstvu pišeta dr. L. Poljanec in M. Presl, o ljubljanski univerzi dr. Olonar, o slovenski književnosti prof. Grafičauer, o umetnosti dr. I. Cankar, F. Mesesnel in J. Mantuani, o glazbi Lanova, o gledališču Fr. Albreht. Dr. A. Ušeničnik sestavi članek o pomenu vere za slovenski narod. Razven tega prinese številka še dva izvrstna pesniška proizvoda: Ivana Pregla »Besedo o besedi« in Alojzija Gradnika »Novo sčevje«.

— Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani opozarja gledališke abonente na malo spremembo v tekočem redu repertoarja in abonmaja. Abonentje reda B ki so imeli določeno Carjevo nevesto za torek dobijo to opero takoj po Binkoštnih praznikih. Dramski repertoar se je moral na novo urediti glede obolenosti gospoda Putjate.

— Prof. J. Strzizgowsky je v soboto 31. maja predaval v Zagrebu o Mestrovici in modernni umetnosti. Predavanje objavlj »Nova Evropa« v celoti. Radovedni smo, kako posmatra priznani umetnostni strokovnjak Mestrovičovo umetnost in njeno zvezo z modernno evropsko umetnostjo.

Književnost.

— Nova Evropa, knjiga IX, št. 16 s dne 1. junija: Popović, Jovanu Škerliću, dr. Seton Watson, Erdeljaki Rumuni, V. M. Vukobrat, Zloupotrebe krutnih prerogativ. V ekonomskem pregledu piše dr. I. Belin o sušskiški luki in o gospodarskem kongresu v Skoplju. V književnem pregledu se nahaja literarna kritika Poslednji razvoj bosanske gospodarske Zozo.

— Jugoslovanska Njiva prinaša v številki z dne 1. junija sledečo vsebino: Dr. Barac, Škerlić, VI. Nazor, Jugovine, Br. Mašić, Na rastanku, L. Vojnović, Strossmayer u knjiži in u skulpturi, M. D. Gjurić, Jugoslovanski bakropis od 16. do potkraj 19. veka, dr. VI. Dvorniković, Hrist, Budha, Schopenhauer, Beležke.

— Gajret, Prejeli smo najnovejšo številko tega družinskega lista, namenjenega bosanskim muslimanom. List prinaša bogate beležnice in načne prispevke ter društvene objave. List izdaja Gajret, društvo za kulturno in gospodarsko povzdigo bosanskih muslimanov.

Glasbeni vestnik.

IV. KONCERT JUGOSLOVENSKE KOMORNE GLASBE

Včerašnji vokalni komorni koncert je bil posvečen srbski pesmi. Na večeru bi se moral igrati mladostni godalni kvartet Milojevića in njegova sonata za flauto in klavir in odlomki Manojlovičevega, če se ne motim, kvinteta. Da je moralo to izostati mi krivda aranžiranja komornih koncertov g. A. Lajovica. Koncertna pevca gđ. Milica Prlica in g. Julij Betetto ter pianist g. Janko Ravnik so nam predstavili štiri srbske skladatelje, od katerih se mi po svoji osebnosti najbolj naravnost in globlino izraza zdi najprej Konić. Milojević je zadnji del srca z dramatično, krepko in resnično toplo občutno pesmijo »Zvono«, a izmed ostalih pesmi bi dal prednost »Japanu«, katerega prvi in zadnji del sta močno originalna. Inače nosijo njegove skladbe fiziognomijo izkanišnosti in umetelnosti. G. Janko Ravnik je igral njegove štiri skladbe za klavir na pamet ter izšel iz njih skoro bi rekel več, kot je v njih polnož skladatelj. Ogrela je tretja točka »An crepuscule le lys revoie«. Zakaj francoski naslov?

Manojlović je iskrenjeji, naravnjeji, giblje se v široki melodični knjiži, v mehkih, na svojo nacionalnost spominjajočih harmonijah. Stevo Kristić vzbuja neprijeten čut iskanja, a je najimpaticnejši v narodni pesmi (Moma na pendžeru). Drugi del koncerta, sestojel izključno iz narodnih pesmi, je bil neprimerno globlji in je pokazal silno krasoto in samobitnost bosanske in srbske narodne pesmi. Seveda gre za življal za izbrano predavanje vseh skladb trojici Prlica, Betetto, Ravnik. V Prlici sem spoznal koncertno pevko prvega reda. Dileži jo visoka pevška šola, iskrena toplota izraza, izbrano razumevanje ubranosti podanih pesmi, sicer ne veliki, a zato prožen, mehak, hriččen glas. Naravnost umetniško neprekosljivo je predaval svoje pesmi g. Julij Betetto. Občudoval sem ga zlasti v »Japanu« in v narodni »Kolopir Peru«. — Obema je bil g. Ravnik ravnopraven spremljevalec, ki pa je, kakor že rečeno, samostojno podal štiri Milojevićeve skladbe za klavir.

S tem večerom, ki je bil razmeroma šibko obiskan, je zaključena serija koncertov jugosl. komorne glasbe v letošnji sezoni.

— Mednarodne glasbene svečanosti v Pragi. To dni so se vršile v Pragi velike glasbene svečanosti, ki jih je priredilo Mednarod. društ. za sodobno glasbo s sedešom v Londonu (Société Internationale de musique contemporaine). Na lankoletnem sestanku v Salzburgu pod predsedstvom J. Denta je to društvo sklenilo, da razdeli letošnje glasbene svečanosti v dva dela in sicer se prvi del izvede v Pragi v proslavo Bedricha Smetane, ustanovitelja moderne češke glazbe. Drugi del glasbenih izvajanj tega društva se bo vršil v Salzburgu in bo obstojal samo iz treh komornih koncertov. Prakiški koncerti so se vršile 31. maja, 1. in 2. junija in so izvajali najekstremnejša dela moderne glazbe. Program teh kvartetov je določila posebna mednarodna komisija, ki se je sestala v Zürichu med 25. in 28. februarjem. Dela je izvajala češka filharmonija. Češki skladatelji so izvršili izvedbo svojih kompozicij šefu

Češke filharmonije g. Talichu. Na programu prvega dne so bile sledeče skladbe: B. Smetana »Carneval de Prague«, O. Ostrčil »Symphonie«, V. Rietl »Concerto per orchestra«, K. Szymanowski »Concert pour violon et orchestra«, F. Schmitt »Bachanale de la suite de Antoine et Cleopatre«, A. Honegger »Pacific 231«. Druga dne so se izvajale skladbe E. Erdmanna »II symphonie«, S. Prokofjev »Concert pour violon et orchestra«, G. F. Malipiero »Impressioni dal vero«, A. Baxa »Symphonie in E«. Tretji dan so bili zastopani J. Suk »Mourir. poeme symphonique«, E. Bloch »Psalm XII«, I. Strawinsky »Symphonie pour instruments a vent«, K. Horwitz »De la mort«, A. Roussel »Symphonie«.

— Koncert Sentjakobskega pevskega zbora in orkestra se vrši dne 6. junija ob 8. zvečer v Filharmonični dvorani. Izvajale se bodo tudi najnovejše skladbe n. p. E. Adamić: Serenada, F. Pavčić: Dekle med rožami, E. Adamić: Dekle prišel v de itd. Vstopnice v predprodaji v Sentjakobski knjižnici od 5-8. zvečer.

— Radovljica. Na binkoštno nedeljo ob osmih zvečer priredi Pevski in glasbeno društvo »Drava« iz Maribora v dvorani Sokolskega doma velik koncert z jako bogatim sporedom, ki ga še približno. Predprodajo vstopnic oskrbuje g. Jaklič. Istega dne popoldne položi to društvo na grob narodnega mučenika Boštjana Olipa, venec in zapoje dve žalostinki.

Sokolstvo.

— AKADEMIJA V PRID RUSKIM SOKOLOM, ki bi se imela vršiti v ponedeljek v opernem gledališču, se je preložila na ponedeljek 16. junija.

Ženski obzornik. SARAJEVSKI KONGRES NARODNEGA ŽENSKEGA SAVEZA.

V nedeljo 1. junija ob 10. dopoldne se je otvoril v Sarajevu Kongres Narodnega ženskega saveza, na katerem se je zbralo 250 delegatki iz vseh delov naše države. Kongres se je vršil v veliki dvorani sarajevskega narodnega gledališča. Na svečanem otvoritvenem zborovanju je delegatke pozdravila g. Krstanović v imenu sarajevski narodnih žen, ki je obečala, da bodo bosanske žene z vsemi silami pomagale Narodnemu ženskemu savezu v njegovih visokih feminističnih stremeljih. V imenu saveza je delegatke pozdravila gđ. Milica Vulović ki je tudi prevzela predsedstvo kongresa. Gđ. Zlata Kovačić iz Zagreba je predavala o ženskem vprašanju in med drugim podčrtala misel, da bodo žene branile in čuvale državno in narodno edinstvo tudi napram svojim medsebojnim spriam možem in soprogom. Velik vtis so tudi napravila izvajanja prvotiteljice narodnega ženskega dela v Sloveniji gđ. dr. Tavčarjeve, ki je povečevala žensko narodno delo. V imenu sarajevske občine je kongres pozdravil g. Cvjetković. Gđ. Peleš je pozdravila kraljico, Gđ. Milica Dedijer pa je v daljšem govoru dokazovala potrebo enotne ženske fronte, naglašala pri tem, da so moški razdeljeni in spriti. Gđ. Zorka Janković je nato predstala izbrano poročilo o prošloletnem delovanju upravnega odbora. Med glavnimi blažajniškega poročila je mimo gledališča delovala velika dežja povorka, katero so delegatke pozdravile raz balkona. Isti dan je namreč sarajevska deca priredila uspešni dežji dan. Popoldne so delegatke poselele grobove narodnih borcev in mučnikov. Na grobovih je govorila gđ. Šiljak. Ob 6. zvečer pa se je vršilo predavanje gđ. Čubrillovič o delovanju ženskih društev v Bosni in Hercegovini.

Nemško izzivanje v Rogatcu.

Rog. Slatina, 2. jun.

Z razvojem naših notranjih razmer so se Nemci izborno okoristili. Prvotno so sicer navidezno računali z novimi položaji, toda ko je nastopil Rauter in ko je po Sloveniji zadivjala klerikalna politika, im je začel rasti grehen; ko pa so potem nemški glasovi v Beogradu prišli do posebne veljave, je narastala nemška ošabnost in nadutost med nami do svoje predvojne mere. Danes je naša državna notranji razdrapanja, da že skoraj ne more biti bolj, zato pa upajo Nemci na Štajerskem na povrnitev »starih časov«. Slovenskim kmetom, katere so pred vojno s pomočjo avstrijske oblasti privajali k sebi, pripovedujejo, da pride skoro republika in potem, da bodo Slovenci in Nemci zopet mirno skupno živeli. Nemci pričakujejo namreč, da se z Radičovo pomočjo Štajerska povrne pod Avstrijo. Do skrajnosti predrzno delajo za povzdigo nemštva med Slovenci in neprestano hvalijo Radiča. Premnogi kmetje tu naokoli, kakor sledi iz razgovorov z njimi, mislijo na neko novo dobo, ko bo vse najlepše urejeno in odpadejo »štibre«.

Staro nemčurško gnezdo je Rogatec. Nemška do viska razvita domišljavost in surovost je tam doma. Iz Rogatca so pred vojno na daleč v okolice strahovali slovensko ljudstvo. Iz Rogatca je plul nemški duh po sosednih vaseh in si vsdvajal povsodi postojanke. »Rohitsch« se je glasila nemška trdnjava med Slovenci, ki je dosegla velike uspehe v odtujevanju slovenskega življa. Po preobratu se je bil »Rohitsch« nekoliko potuhnil, dandanes se v svojem Radičevem sosedstvu zopet dviga in v soboto in nedeljo je razgrajval

svoje protidržavno in protislovensko razpoloženje.

Potem, ko so si zagotovili primerne udeležbo, so zadnji trenotek naznaili svoj »večerni« obliži in plačali prirobinjo. Mislijo se je pač, da gre za tako navadno zabavo, ali v resnici je šlo za velenemško prireditev. Prišli so nemški povabljeni z raznih strani, prišel je zastopnik Schauer in Rogatec je bil zopet enkrat goreče središče nemške propagande med Slovenci. Peti so in govorili o veliki bodočnosti Nemstva na sedanji jugoslovnskih tleh, čutili so se eksponente onega velenemškega gibanja, ki hoče zajeti Nemčijo in Avstrijo ter poseči globoko na jugoslovnsko zemljo. Protidržavna in protislovenska je bila prireditev rogat.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 3. junija 1924.

Beseda o svobodi.

Ugleden kulturni delavec nam piše: Vsaka, tudi najboljše stvar, se lahko zlorablja in to opažamo v naši domovini zlasti pri svobodi. Skrajni čas je, da se zajezi to zlo, ker bi utegnili roditi posledice, ki bi bile za državo pogubne. Kdor svobodo umeva tako, da nemoteno in nekaznjeno rovari proti državi, da spodkopava ne le njen ugled, temveč tudi njen obstoj, — kdor meni, da sme, ne da bi se mu bilo bati kazni, svojo pogubno propagando izvrševati doma in v inozemstvu — in naj je to posameznik ali stranka, ta je na napačni poti in skrajni čas je, da pokliče faktorji napravijo konec takemu pogubonosnemu delovanju. Prizanesljivost tu mora imeti svoje meje, sicer se ona maščuje.

Kdor meni, da sme s silo, s terorjem nveljavljati svoja strankarska načela, je istotako v zmoti. Propaganda in agitacija mora biti dostojna ter ne sme uporabljati nedovoljenih sredstev. Vsakdo naj spoštuje mnenje drugega, če tudi je njegovemu nasprotno — po bija lahko njegovo naziranje, ni pa treba, da z gnojnico obliža njegovo osebo in rabi kot svoj argument — kot — Se manj pa so revolverji in bombe pravi argumenti; onemogočanja in razbijanja nasprotniških shodov in prireditve, sramotjenja in napadi njih udeležnikov, to so barbarstva, ki jih urejena država ne sme trpeti.

Svoboda, ki prezira mejo med molim in tvojim, ki rodi tatvine, vlome, roparske napade, taka svoboda, ki se je po vojnem času tako zelo razpasla, je anarhija, ki jo je treba siloma zatreti z najstrožjimi odredbami. Svoboda, ki jo zahteva lahko vsak državljan, in katero mora ščititi država, je svoboda časti, svoboda prepričanja, svoboda imetja in svoboda življenja.

Ako smo kulturni narod, in to v istini, ne samo v besedah, smo dolžni, da varujemo te svobode posameznikov in cele družbe ter z vsdo odločnostjo nastopamo proti vsakemu poskusu, da bi se z moralno ali fizično silo omejevala ta svoboda. Toda ta svoboda ni istovetna s svobodo — zločinstva!

Svobode zločinstva ne sme in ne more trpeti niti posameznik, niti družba, najmanj pa država. A kakor je pogubna svoboda zločinstva, tako je pogubna tudi neograničena svoboda — tiška, morda ta še bolj kakor prva. Pri nas je nebrzdani tisk glavni vir vsega zla in gorja. Tisti, ki ljubijo našo državo, naloga in dolžnost je, da poskrbe, da se naša s krvjo pridobljena svoboda ne bo zlorabljala za zločine po kriminalnem pravu, najmanj pa za časopisne ekscese proti državi! Tudi v svobodi morajo biti gotove meje!

— Komunisti iščejo denar. Kakor smo izvedeli, hočejo komunisti najeti posojilo na svoj »Delavski dom« v Ljubljani in na svoj »Rudar« v Trbovljah. Na Delavski dom v Ljubljani hočejo najeti posojilo v znesku 160.000 dinarjev. Prošnjo za posojilo so vložili pri »Mestni hranilnici Ljubljani«. Hranilnica je dala že obe posojili centi in že v nekaterih se ima vršiti seja upravnega odpora, v kateri se odobri to posojilo. Vprašamo, čemu potrebujejo komunisti denar? Ali naj »Mestna hranilnica« iz prihrankov, ki so jih v tem zavodu naložili delavni in štedljivi ljudje kot plod svojega življenjskega truda in znoja, daje komunistom posojilo za protidržavno in protidružabno rovarjenje? To bi bil zločin, hujši, kakor so ga izvršili komunisti preteklo nedeljo v Trbovljah. Opozorjamo državno oblast na to in zahtevamo, da poskrbi, da ne bodo komunisti z denarjem Mestne hranilnice ljubljanske snovali komplotov proti državi in obstoječemu družabnemu redu!

— Na naslov visoke vlade. Dogodki zadnjih mesecev vedno bolj kažejo, da se nahaja gnezdo komunistične agitacije na ljubljanskem mestnem magistratu, ker so nedavno tega na zahtevo državnega pravništva aretirali na novo v magistratno službo sprejetega uradnik.

kih Nemcev. Baje je bilo navzočih na njej tudi nekaj ljudi, ki na noben način ne smejo na take »zabave«, ako že ne še dalje ostati na svojih mestih. Večer je bil zelo živahen in vršili so se, kakor se pripoveduje, tudi govori in zdravice take vrste, da spadajo pod kazenske zakone. Ko so se Nemci nakrakali, so napravili zjutraj zgodaj po Rogatcu povorko ter vpili na vse grlo: »Heil Rohitsche! Nikogar ni bilo, ki bi jih bil vstavil in jim prepovedal vsaj kaljenje nočnega miru.

To so neznosne razmere, ki morajo nehati! Predvsem: proč z nemčurkim županom! Politična oblast mora ukreniti nujno vse, kar treba, da se poruši v Rogatcu nemška protidržavna postojanka!

ka Sedeja radi njegove boljše propagande in agitacije v Trbovljah. Kako dolgo se namerava vlada trpeti to gadjje gnezdo in mu izkazovati svojo naklonjenost? Zadnji čas je, da se tu enkrat napravi red, ker obstoja sicer nevarnost, da zadene Ljubljano katastrofa, ki preseneti predvsem tiste, ki v svoji grešni popustljivosti, prizanesljivosti in ravnodušnosti puste, da popolnoma zavladajo klerikalno-boljševiški zmag nad usodo Ljubljane.

— Jugoslovnski avijatik na Češko-slovaškem. V soboto dopoldne so prileteli na aerodrom v Kbelach na dveh aeroplanih tipa »Breguetta« jugoslovnski kapitan Navratil, Tomič in Čenčič v mehaniku Mihovcem. Jugoslovnski častniki so odleteli iz Novega Sada v četrtke zvečer v Bratislavo, kjer so prenočili. V petek zjutraj so nadaljevali polet do Praga. Na aerodromu v Kbelach jih je pozdravil v imenu generala Kolarika podpolkovnik Smetana. Po kratkem počitku so odšli v Prago, kjer je določil vsaj oficijelni recepti.

— Iz učiteljskih krogov nam pišejo: Mnogo slišimo o nedostatkih in krivkah pri prevešbi uradnikov, a višek nedostatkosti pa je odredba o draginskih dokladah in določbe v odmeri stanarine, zlasti v učiteljskih vrstah. Učitelji — voditelji mora prevzeti razred, poleg tega pa mora opravljati vse voditeljske posle, a ne prejema za to ne pare funkcijških doklad. Ako mu dale občina brezplačno stanovanje, mu odtegne država za to stanarino. Z učitelji in drugimi uradniki poročene učitelje ne dobe nobene stanarine ter prejemajo samo polovico draginskih doklad. Z neuradniki poročene pa dobivajo, neoziraje se na premoženjske razmere njih mož, polno stanarino in polno draginski doklad. Napram tem so prikrajšani tudi neporočeni učitelji in učiteljice, ker te imajo pravico samo do 75% stanarine, tudi če so na voditeljskih mestih. Ako ima žena državnega namestnika postranski zaslužek, ki znaša mesečno 200 dinarjev, mož za njo ne sprejema rodinskih doklad, ako pa ima mož državne uslužbenke milijonske dohodek, prejema žena polno stanarino in polno draginski doklad. Vsak rodinski član v državni službi, tudi če živi v skupnem gospodarstvu, ima pravico do polne stanarine in do polnih draginskih doklad, izjema je edina žena — uradnica. Ta izgubi vsled te brezmišne odredbe mesečno 600 do 700 dinarjev.

— Iz Rožarske Slatine. V soboto in nedeljo so se izvršile otvoritve Aleksandrovega doma, hotela »Triglav« in hotela »Bellevue«, v prvih dveh z vojaškim koncertom. Sedaj je vse odprto, vsa kopališča in zabavišča. Rožarska Slatina je stopila v polni obrat. Med gosti se je pojavila znana filmska umetnica in na klopetih v parku sede tudi že simpatični nemški kmetje iz Banata, ki visoko cenijo Rožarsko Slatino. Baje pride letos tudi mnogo Madžarov. Glavni uradi zdraviliške uprave se presele v pritličje Tržaškega doma, v prostore nekdanje Beraničeve trgovine. Podružnica Slovenske banke bo nastanjena na levem delu v poslopju dosedanjih zdraviliških uradov.

— O sprejemu golencev v nižjo šolo vojne akademije v Beogradu. Po naredbi ministrstva vojne in pomorice D. br. 12918, z dne 8. aprila 1924, se sprejme letos 350 golencev v nižjo šolo vojne akademije v Beogradu. Pogojl za sprejem so: 1.) Naše državljanstvo (domovnica), 2.) Krepko zdravje (zdravniško izpričevalo), 3.) Neomadeževano vedenje (navrstveno izpričevalo), 4.) Starost 16 do 20 let (rojstni list), 5.) Predizobrazba (matura na realki ali gimnaziji, dovršena gimnazija ali realka, 7 razredov gimnazije s prav dobrim uspehom), 6.) Dovolitev staršev, 7.) Obveznost na vse pogoje, ki se zahtevajo od akademije, 8.) Obveza na petletno služenje po dovršeni šoli. Prošnje je vložiti do 10. avgusta 1924 na upravo vojne akademije. Več je razvidno iz razglasa (konkurza) na deski mestnega magistrata.

— Mestno kopališče za Ljubljano. F odprto za čas kopalne sezone vsak dan od 8. zjutraj do 20. zvečer. Vstopnina znaša za osebo 3 Din. Za uporabo kabine plačati mora oseba 2 Din ter vsakega nadaljnja oseba še po 1 Din k že omenjenemu znesku. Za garderobne omare se pa računa 1 Din za vsako osebo. Te cene so pa merodajne samo za dobo 2 ur in to pa zatezadeli, da pride vsakdo lahko do kopanja, ker bi se drugače sopot mogoče pritožbe s strani onih kopalcev, ki nimajo časa posesti kopališča v ljubljani ali opoldanskih urah. Občinstvo se tudi opozarja, da vrednostne stvari lahko odda v shrambo za čas kopanja pri hišagaji proti zastavnini 1 D. — Prebija na dobra časa. Vpokojen šeleznikar, ki ima težko bolno ženo s detetom, se nahaja v skrajni bedi. Pokojnik na mu ne zadostuje niti za dnevno prehrano, kamoli za hrano in zdravilo bolni ženi.

Obrača se tem potom na dobra srca za podporo. Ker je bil ta šeleznikar vedno dober enarodnjak, ga prav topla priporočilo občinstvu. Darove sprejema uprava »Slovenskega Naroda«.

— Še vedno to zvonjenje. Poročajo nam: Že parkrat so bile objavljene v časopisju povsem upravičene pritožbe radi dolgotrajnega zvonjenja po ljubljanskih cerkvah, ki je v zadnjem času zavzelo naravnost neverjeten obseg. Nimamo nič proti zvonjenju, saj je prijetno in dobro de ušesu, če je ubrano in dokler se suče v primerem obsegu. Ako pa traja od treh do štirih zjutraj, ko bolniki v obližju komaj zasnežijo oči, in potem ves dan z malimi presledki, potem postane zvonjenje neznozna nadleža, ki vzbuja le jezo in srd mesto blagega razpoloženja. V tem oziru je treba v prvi vrsti imenovati cerkev Sv. Jožefa, kjer se toliko zvoni, kakor menda nikjer. Vsak petek in svetek baranglajo od ranega jutra do trdne noči. Ta nikdar neugani zvonar je neki krojač s Poljanske ceste, ki je bil pri zadnjih skupščinskih volitvah čuvár — čuje in strmiti — komunistične skrivalnice.

To izredno navdušenje za zvonjenje komunističnega patrona nas je prvi hip osupnilo, pa je postalo povsem umevno, ko se nam je povedalo, da dobiva krojaček za zvonjenje hrano pri jezuitih in to ne le on, temveč tudi njegov učenec in njegov sin. »Mama« gredo pa kar s škiskom« po menažu v kloster. Od tod torej to sprva nepojmljivo navdušenje za zvonjenje. Vse kaže, da tudi ta pritožba ne bo veliko zalegla in da bomo še nadalje deležni tega preklčanega zvonjenja. Končno pa bo vendarle policija primorana napraviti red.

— Osnutki za malo stanovanjsko hišo razpoložili so odleži do 11. tm. ob običajnih uradnih urah v mestnem stavbnem uradu, Lingarjeva ulica št. 2/III. nadst. interesentom na vpogled, kjer tudi mestni arhitekti dajejo vsa potrebna pojasnila.

— Smrtna kosa. Včeraj je po daljši bolezni umrl g. Jožep Ocvirk, mesar v Ljubljani, brat gospe Černetove, hotelirke v Ljubljani. Pokojnik je bil martijev in podjeten obrtnik in značajan mož. Pogreb bo v sredo 4. tm. ob 16. s Poljanske ceste na pokopališče k Sv. Križu. Blag mu spomin!

— Dve smrtni nesreči. V soboto okoli 11. je vlak pri Podvožnjaku na Hrvaškem povozil železniškega uslužbenca Draga Plešča. Lokomotiva mu je odrezala nogo in roko in je Plešče vsled izkrvavljenja umrl. Pokojnik zapušta ženo in enega otroka. — Pri Zagrebu je na dosedaj še nepojasnjen način prišel pod brzovlak 60 letni delavec Jožep Marton. Lokomotiva ga je popolnoma razmesarila in je Marton po preteku ene ure v zagrebški bolnici umrl v strahovitih mukah.

— Cene senu in mleku. Pišejo nam: Letošnja prva košnja (senu) kaže z bog za dostojni padavin naravnost izbornu. Kmetovalci, ki imajo še lanske krme, jo ponujajo po 2 K in še ceneje. Zato nam je neumljivo, zakaj se cene mleku ne znižajo. Predlanskim, ko je vsled dolgotrajne suše poskočila cena senu in otavi na 10 K in še višje, je bila cena mleku 12 K za liter, pri sedanjih preobčilih in nizki cení krme pa drže ceno mleku stalno na 16 K.

Na te mislim,

Mirna čokolada!

3327

— Pustošenje gorske flore. Iz turističnih krogov nam pišejo: Vsa svarila po časopisih, vsi letaki in lepaki za varstvo planinske flore nič ne pomagajo za ljudi, ki nimajo smisla in čuta za kras naših planin. Se vedno je mnogo psevdoturistov, ki ne znajo občudovati narave z očmi, temveč le — z rokami. Za take planinske rokomavhe ni drugega zdravila, kakor kazen.

— Apel na intendantno dramskega in opernega gledališča. Pišejo nam: Letos se je naenkrat razpasla navada, da izvestna gospoda, tako v opero, kot v dramo, jemlje otročad s seboj, ki ne more imeti nikakega užitka od predstav, občutno pa moti ostale posetnike s svojim čebljanjem, plezanjem in mirom. Vprašamo, kak smisel naj ima štiriletno otroko voditi k »Aidli«, ali k »Izgubljenim dušam«, kjer postane tudi najboljše vzgojen otrok kvečkemu zaspan in siten. To je brezobzirnost, da ji ni najti para. Zahtevamo, da intendant takoj prepove biljeterjem dovoljevati vstop otrok pod desetimi leti izven otroških predstav tako v parter, kakor tudi v lože; če pa nima intendant dovolj moči, da prepreči te brezobzirnosti, naj napravi policija red. Čudimo se samo temu, da ta ali oni ne privede s seboj svojega fokalna in svojo misel, da bi primerno oživili predstave, in se naslajali na umetniškem užitku. — Intendant naših gledališč opozarjamo nadalje na razvado, katero žele nekatere dame zopet uvesti v gledališče s tem, da hodijo s kločki na glavi v parter, in zavirajo publiko razgled na oder. Svoj čas je policija strogo prepovedala to brezobzirnost, ali naj si sedaj publika sama pomaga? Čemu so pa biljeterji nastavljeni? Če posamezniki nimajo smisla za red in občinstvo, naj se jih primerno pouči in prihrani do prepričanja, da niso sami na svetu, in da nikdo ne plačuje vstopnine, da bi se divil njihovim klobovkam.

— Srečno poglavarstvo v Dravogradu. Pišejo nam: Občinski volilni župan v Mariboru je v smislu uredbe o razdelitvi države na oblasti in zakona o obč. upravi z dne 26. 4. 1922 odredil, da začnejo s 1. julijem 1924 vsa okrajna glavarstva v mariborski oblasti posloovati kot sreka poglavarstva. Razum okrajnega glavarstva v Mariboru, ki se bo radi tehničnih težko razdelilo na srečni poglavarstvi Maribor levi in desni breg šole s 1. julijem 1924. Mariberski sodni okraj pripade v smislu zgorajšnje uredbe sreskemu poglavarstvu v Dravogradu, katero pa bo imelo začasno svoj sedež v Prevaljah, kjer posluje že sedaj okrajno glavarstvo za koroški del naše Slovenije. Ves mariberski sodni okraj s 16 občdami in

nekaj občin iz prevajalskega sodnega okraja se je zavzemala za Dravograd, toda ujhovi želji ministrstvo za notranja dela ni moglo ustreči, ker se dravogradska občina ni pravčasno pobirala za uradne prostore in stanovanja za uradništvo. Kakor čujemo, so sedaj, ko je postala zadeva aktualna, že vse priprave v teku, da pride sresko poglavarstvo za sodni okraj Prevalje in Marenberg končno v Dravograd, kamor gravitirata okraja po svoji gospodarski in zemljepisni legi. S tem pa bo Dravograd kot območno prometno središče z raznimi držav. uradi samo pridobil, česar se že zaveda tamkaljsni merodajni čintetli, katerim je na tem ležeče, da se sresko poglavarstvo preseli čimprej iz Prevalj v svoj z zakonoma določen sedež, Dravograd.

— Iz raznih krajev države. Drava je pri Osiliku zopet pričela naraščati. — V noči od sobote na nedeljo je skočil pri Sremskih Karlovcih s tira tovorni vlak št. 241. Človeških žrtve ni bilo, škoda pa je velika. Pri Irigu na Hrvatskem so našli v gozdu ubitega nadgozdarja Ivana Prodanovića. Morilci so mu odsekali glavo. — V Sarajevu se je zastrupila s podganjim strupom Rusinja Marija Tupaj. Vzrok samomora ni znan, verjetno pa je nesrečna ljubez.

— Smrt v Donavi. Pred dnevi so se kopali v banatskem selu Kovina v Donavi trgovci Aron Salimkovi in njegova pastorka Margita. Nenaodoma se je pričela hčerka utapljati, naka ji je skočil trgovec na pomoč. Zašel pa je v blato in se pričel sam potapljati. Njegova žena, videč nevarnost, je skočila v Donavo, da ju reši, toda bi sama kmalu postala žrtev valov. Za njo je skočil tudi domači pes, ki jo je rešil, dočim sta trgovci in pastorka utonili.

— Zločin iz ljubosumnosti. V Sarajevu je 68 letni starec Ivan Sertić s nožem dvakrat zadel svojega ljubca Marijo Dugović. Preparal ji je z nožem trebuh. Dugovićeva je bila prepeljana v bolnico, kjer ni njanja, da okreva. Sertić pa v zapor. Zločin je storil iz ljubosumnosti, ker mu je postala ljubica nezvesta.

— Vlom v stanovanje. Nemanzi zlikovci so v soboto dopoldne obiskali stanovanje trgovca Karla Soosa (Slinkovci) na Mestnem trgu. Odnesli so več slatnine, med drugim zlato možko veržico, zlato damsko uro, zlat prstan z opali in briljanti ter medaljon iz zlata. Vrednost ukradenih predmetov znaša nad 5000 Din.

— Pri malokrvnosti in bledosti se z rabo grenčice »Franz-Josef« dosežajo prav omembe vredni uspehi.

— Policijske priljave. Tatvina 1. kazen nočnega miru 2. cestno-policijski red 1. telesna pokodba 1. nezgoda 1. nepriljavljena najdba 2. Aretacije. Aretirani sta bili Karolina Prosen in Antonija Bizjak, stanujoči na Dunajski cesti. Prva je našla okotbra meseca preteklega leta usnjeno kožo, katero ni vrnila lastniku, druga pa nifeklnasto uro, katere istotako ni vrnila. Obe »poštenjakinja« sta bili oddani drž. pravdnistvu.

IZ CELJA.

— Izpred porote. V ponedeljek dne 2. junija se je začelo porotno zasedanje v Celdu. Dopoldne se je radi hudočestva uboja zagovarjal posestniški sin Fran Skela iz Planjanskega, ki je 2. februarja t. l. pri »prekanju« na neki gostilji v Vinariji s puško ustrelil v trebuh Frana Topolovca ter s tem povzročil njegovo smrt. Jožeta Petroviča pa s strelom iz puške težko poškodoval. Obsojen je bil na 4 leta težke ječe. — Na novo so razpisani sledeči slučaji: 6. junija Ivan Primožič, tatvina; 7. junija Jože Podobnik in Franc Flajs, pomeverba ter Fran Cingler, Anton Hladin in Alojz Velikonja, pomeverba. Zadržani slučajje se nanašata na goljufije in pomeverbe pri rudnikih v Zabukovci in Velenju.

— Pobeg jetnikov. Iz zaporov celjskega okrožnega sodišča pri Martijni cerkvi sta pobegnili neki Košanec in Čirli Ko privr, kateri bi se imel danes v sredo zagovarjati pred poroto radi rop v Novem Celdu in St. Jurju. Pobila sta paznika na tla vsela puške in pobegnili. Košanca se je posrečilo že v Gledališki ulici zopet prijeti. Koprivca pa še zasledujejo!

IZ MARIBORA.

— Utis Trboveljskih dogodkov v Mariboru. Kakor smo že včeraj kratko poročali, je dospela prva vest o atentatu v Trbovljah okrog 17. na telovadnico, ko je Sokol izvajal zadnje vaje. Isprva se je zdelo vsek neverjetno. Potrdili jo je nek član mariborske Orjune, ki je bil sam navzoč. Na javnost je vest napravila mučen utis. Kmalu se je vest razširila po vsem mestu in je ostala vse večer predmet živahnih razgovorov. Pod utisom te vesti se je po telovadbi začela tudi ljudska slavnost v Narodnem domu. Okrog 21. je starosta dr. Toplak prečital pozdravno brzojavko kabinetne pisarne Nj. Velikantstva kralja kot odgovor na brzojavni pozdrav, katerega je Sokol odposlal glasom sklepa slavnostnega občnega zbora. Takoj po prečitavanju te brzojavke, je starosta oficijelno potrdil tudi vest o komunističnem napadu na Orjuno v Trbovljah ter proglasil, da se v znak sočutja koncert prekine. Ta razglasitev je napravila seveda še močnejši utis na številno množico, ki je napolnjevala vrte in vse ostale prostore Narodnega doma. Mučen je bil ta utis osobito še za one Sokole, ki so bili pred 10 leti navzoči pri razviti prapora v Rušah, ko je bil Sokol vladal atentata v Sarajevu tudi primoran ukiniti ljudsko veselico. Ko se je v ponedeljek zjutraj raznesla po mestu tudi vest o atentatu na avstrijskega kancelarja dr. Seipila, se je sdelo, kakor da poleg nad Mariborom temna senca svetovnih viharjev 1. 1914.

— Vihar. V ponedeljek okrog 14. je od cele zapadne strani preko Maribora prihrumel ciklonu podoben vihar, ki je Maribor za četrto uro popolnoma zavil v oblake prahu, kakor že dolgo ne pomnijo, naka se je vili kratka ploha, ciklon pa je divjal naprej v vzhodni smeri preko Slov. Goric.

— m Vest o aretaciji Mariborskih komunistov. Vestem o trboveljskem atentatu je seveda tudi sledila tudi bujna domišljija, ki je dala povod raznim govoricam o aretacijah mariborskih komunistov. Kolikor smo pomenili, se ni na račun teh dogodkov prav ničesar posebnega ukrenilo, ker oblast dosedaj tudi ni našla povoda za kako izredno postopanje. Do ponedeljka dopoldne slioh ni bilo še nobenih uradnih poročil iz Mariboru. Sikane brez povoda, pa bi ravno v Mariboru znale biti še opasnejše, kakor je bila brezskrbnost v Trbovljah. Pri tej priliki smo zvedeli, da je neki kriminalist, ki dobro pozna komunistično gibanje v rudnikih, že pred 2 letoma vladni nasvetovalci glede Trbovlj, Zagorja in Hrastnika, popolnoma samostojno varnostno oblast, ki bi lahko odvrnila v teh nevarnih krajih že marsikake nesreče.

— m Shod društva stanovanjskih najemnikov. V nedeljo dopoldne je v Götzovi dvorani zborovalo društvo stanovanjskih najemnikov. Zborovanje je bilo kljub koledrjem položaju, v katerem se nahajajo stanovanjski najemniki v Mariboru, slabo obiskano. Brezbriznost, katero je eden govorikov bical, je bila tolika, da je preko sto takih revežev raje sedelo na vrtu pred dvorano pri pivu. Govorili so: preds. polkovnik v p. Allančič, podpredsednik obč. svet. Bahun, odbornik obč. svet. Kreutzer. Maribor si bo največ sam kriv svojega propadanja!

— m Slovo Hudočestvenikov iz Maribora. Poslovilna predstava Hudočestvenikov se je vršila v petek. V slovo so dali Ibenovo: »Gospo z morja«. Po splošni sodbi je bila baš ta zadnja predstava najlepša izmed vseh. Danes se spuščati v podrobno kritiko, ne kaže. Kakor v »Zvijalskem boju« je bila tudi ta glavna junakinja ga. Germanova, ki je po vsi pravici zvezda cele te skupine, kakor je g. Pavlov na strani moškega obojca. Pač pa moramo pribiti, da takega navdušenja in odobravanja še nikdar ni bilo v tem gledališču kakor ta večer, ko je zagrnjalo padlo z zadnjim prizorom. Ovacije s šopki in cvetjem so dosegle tako višino, da so prišli iz ravnovesja sicer tako dostojanstveno hladni umetniki sami. Nepozabni ostalejo trenutki, ko je g. Bratina po kratkem pozdravu poljubilo slovo Germanovo in ko so temu vzgledu sledili obojehransko vsi igralci. V tem višku navdušenja se je gospa Germanova poslovila od nas, izrazilo upanje na svidenje. Kakor izvem, so bili ruski umetniki z ozirom na naš sprejem naravnost presenečeni nad tem hitrim preobratom v našem temperamentu, na tako naravnost vzborno prisrčno slovo pa pri nas sploh niso računali. Seveda tudi mi nismo računali na tak izreden umetniški užitek ravno v dramatičnih predstavah, za katere kažemo v zadnjem času tako malo smisla.

— m Naračajoča brezposelnost. Čim bolj se bližamo poletju, tem večji zastoj se pojavlja na celi črti industrije in obrti. Najbolj prizadeta je gradbeni industrija in obrt ter usnarjena. Največja gradbena podjetja so primorana baviti se s prevzetjem olepšavanja hiš, pa tudi ti slučaji so redki. Usnarjene imajo polna skladišča izdelane zaloge, a nobenega pravega konsumsa. Delavstvo se odpušča polagoma, toda stalno. Odpuščeno delavstvo odhaja večinoma na deželo, kjer bo letos pri košnji mnogo dela. Položaj postaja kritičen. Kljub temu pa vlada vsestransko čudovita brezbriznost. To se najbolj opazja pri mnogostrobnih vilotodih, ki so, kakor lani, prenapolnjeni večinoma iz revniških slojev. Za boljše sloje pa so postale kavarniške ure prekratke ter jih zlasti v baru z dragimi licencami podaljšujejo do 8. zjutraj. V teh ekstremih je Maribor postal precej podoban Dunaju v najbolj kritični dobi 1. 1920 in 1921. Pod temi razmerami trpi seveda tudi trgovina, zlasti manufakturna in trpe tudi vse male obrti. Prišli smo že tako daleč, da se malenkostni računski zneski po Din 100 cedirajo, ker se ne morejo v gotovini izplačati. Lastniki starih trgovk so primorani misliti na prodajo svojih vil, ki so si jih zgradili v boljših časih. Se lani je bilo težko dobiti lokoval za pisarne in delavnice. Letos jih je čimdalje več na posnude. Kriza najhuje tangira manjša slovenska podjetja, ki so primorana delati in bivati v tujih hišah, ker skake najemnina ne glede na občutno pomanjkanje denarja in na večje število praznih lokoval daleč preko dopustne meje. Kakor so že 1. 1922. mnogi mislili na priselitev v Maribor, tako mnogi zopet mislijo na izselitev. To so neizvedne razmere, ki ne morejo služiti interesom države, v narodnem oziru pa najmanj interesom slovenskega naroda. Zato je skrajni čas, da se za Maribor resno pobrigajo tudi vsi oni krogi, ki so kolikor toliko krivi teh žalostnih razmer.

— m Za žrtve. Na inficirano gospoda Slachte se je nabralo na Sokolskem večeru v Narodnem domu med malo družbo v prid padlim žrtvam podivljanih komunistov v Trbovljah za Orjuno 550 Din. Posnemajte!

Ljubljanska porota.

— Razpečevalci ponorejenih skovalec. Neki Ignacij Zupančič, doma iz varžinske okolice, zelo podvzet in nevaren tihotapec, posebno s tobakom in kokainom, se je združil v svrhu ponorejanja in razpečevanja bankovcev z Komunisti. Tomnijiem in Koštujo. Zadnji je dal denar za nakup stroja in kmalu so imeli v Zeljah pri Postolnu svojo delavnico gotovo in so začeli delati s polno paro. Družba je štel celokupno 14 članov, brez posameznih razpečevalcev po raznih mestih. Glavni razpečevalce je bil pa omenjeni Zupančič, ki je prihajal tudi v Ljubljano. Seznanil se je tu z rodbino Gabrenja, kjer je kmalu našel svoje pomočnike, in bankovci so začeli krožiti po Ljubljani. Končno pa so celo družbo razkrili. Težji krivci, med njimi tudi mati Gabrenja, so bili obsojeni v Beogradu, včeraj pa so se zagovarjali pred našo poroto radi razpečevanja ponorejenih bankovcev komaj 20-letni France Gabrenja, 24-

letna uradnica Mira Lenasijeva in čevljar-
ski pomočnik Iv. Merlak. Obtoženi so svo-
je krivdo pošteno priznali. Pomanjkanje je
huda reč in denar je zapeljiv. Prvi je po-
kusil Gabrenja, ki je kupil s ponarejenim
bankovcem pod Tivolijem en štrikel. Tu-
di Lenasijeva je prevzela okrog 100 ban-
kovec, od katerih jih je okrog 50 razpe-
čala, ostale pa je, ko je zvedela, da so jim
oblasti za petami, sežgala. Na poti v Ra-
ke se je seznanil Gabrenja s tihotapcem
Merlakom in družba je bila gotova. Toda
razpečanje je šlo težko, posebno še, ker
bankovci niso bili posebno dobro ponare-
jeni. Mira jih je največ oddala na vselem
Miklavževem sejmu. Dne 27. decembra pa
je bilo razpečanje konec in vse tri so
aretirali. Po kratkem zaslišanju obtož-
encev in ene same priče je prelagal državni
pravdnik za ta poseben tip hudodelcev, ki
so hujši kot navadni tatovi, ker oškod-
ujejo državo in posamnike, sleparijo davko-
plačevalce in pripravljajo poleg še sramo-
tne, tudi posebno ostro kazni. Zagovorniki
dr. Krivic, dr. Stare in dr. Cepuder so
predlagali dodatna vprašanja glede spo-
razumnega delovanja in pa glede nepre-
magljive sile. Glede Lenasijeve in Merlaka
je bilo prvo dodatno vprašanje dopuščeno,
za Gabrenjo pa ne. Po kratkem posveto-
vanju porotnikov so ti potrdili glavno vpra-
šanje glede Gabrenje z 10 glasovi, vpraša-
nje glede Lenasijeve in Merlaka pa so z 8
glasovi zamikali, pač pa so potrdili sogla-
sno dodatni vprašanja, da sta Lenasijeva in
Merlak vedoma izdajala ponarejene ban-
kovec in s tem pripravila ljudi v zmožo in
škodo, toda ne čez 2000 kron. Obsojeni so
bili: Fr. Gabrenja na 3 leta, Lenasijeva in
Merlak na vsak na 3 mesece ječe. Vstevši
preiskovalni zapor, sta bila zadnja takoj
prosta.

Star grešnik.

Polietji in sodišču dobro znani 27 let-
ni slikarski pomočnik Vinko Roš je obto-
žen, da je izvršil s svojim tovarišem Omah-
nom izdaten vlom pri trgovcu Karlu Al-
brehtu v Kamniku. Odnosa sta s tovari-
šem veliko najrazličnejšega blaga, kot pe-
rilo, obleko in zaleznino za skoro 40.000
kron vrednosti. To blago je bilo razdelje-
no in razprodano v Ljubljani, en del pa so
dobil pri nekem Petru Kuhmanu, kjer sta
imela ta zakotna tatinska trgovca svoje
tajno skladišče. Dne 29. nov. pa je Roš s
svojim tovarišem Viktorjem Smolnikarjem
na prav predrzen način pobežnil iz zapo-
rov deželnega sodišča v Ljubljani. Takoj
po begu je začel Roš zopet krasti. Pripla-
zil se je do naše meje nad Železniki, ven-
dar pa ni mogel preko, kar bi bilo gotovo
za njega in za nas tostran mnogo boljše.
Dne 3. marca je nato vlomil s svojim to-
varišem v poštni urad v Železnikih. Po-
drobne informacije o razmerah na tamo-
nji pošti je izvedel iz v Ljubljanskih zapo-
rih od nekega tovariša. Tudi ta vlom se
jima je posrečil in odnesla sta več zavo-
jev raznih poštnih pošiljatev, ki so bile
naslovljene na 10 raznih strank v tamoš-
nji okolici. Napravila sta ogromno škodo.
Aretirali so ga radi beračenja v kamniški
okolici in so takoj uvideli, s kakim nevar-
nim elementom imajo opraviti. Obtožence
popolnoma mirno prizna oba tatvini in se
zagovarja le stema, da je bil vsled brezpo-
sebnosti in pomanjkanja zapeljani in tudi
od svojega gospodarja, kateremu je bil
dolžan za hrano in stanovanje, primoran,
da si je na en ali drug način pomagal. In
odločil se je, kot običajno napravijo stari
tatovi zopet za tatvino.

Senatu predseduje sod. nadsvet. Mla-
dič, votanta sta sod. svet. Keršič in
sod. Sajovic. Tož. drž. pravdnik dr.
Ogoreutz, zagovarja pa obtoženca dr.
Žirovnik. Obravnava se nadaljuje.

Čaruga pred sodiščem.

Pričevanje soproge Pirkmayerjeve.
Iz Osijeka javljajo: Danes 2. junija
se je nadaljeval proces proti Čarugi in to-
varišem. Dopolnilne je bila zaslišana sopro-
ga umorjenega nadgledarja Pirkma-
yerja, Stefanija. Priča je vsa v črni.
Na vsako vprašanje je odgovorila jasno in
glasno. Prisegla je z levo roko, ker je bila
v desno znatno ranjena baš one noči, ko je
Čaruga izvršil grozni umor v Tompojev-
cih. Med drugim pravi:
»V hišo je vstopil neki orožnik z re-
volverjem. Zaklical je: V imenu »akona
ste aretirani! Moj mož je v tem trenutku
hotel vstati, toda ga je že »orožnik« uda-
ril močno po glavi tako, da je padel na
zemljo. Orožnik je nato še streljal. Pirk-
mayer je po mojem mnenju bil takoj m-
rt. Vsa trepetajoča je pograbila za otro-
ka ter začela bežati. Tudi njo je pogodil
strel. Pozneje je prinesla razbojniškom vse
ključe. V sobi je bilo vse polno krvi.«
Pri konfrontaciji je priča spoznala Ča-
rugo kot voditelja. Ki je streljal. Čaruga
je priznal, da je tam bil, toda da ni ubil Pirk-
mayerja.

Priča Čarugi: »Toda kdo je ubil meni
moža? Zaken ne rečete, kdo ga je ubil.
Imel je ženo in otroke! Zakaj ste mi ga
ubili?«

Priča je dalje Čarugi pripomnila, ka-
ko je hotel eden njegovih ljudi preprečiti,
da Čaruga ne bi bil streljan, toda ni uspel.
Priča je še enkrat dejala Čarugi:

»Zakaj ste ga napadli? Dala bi vam
vse ključe! Mogli ste vse odnesti, samo
njega bi mi pustili!«

Glede suličica kratko pove, da si ni
mogla kaj takega predstavljati od tega
človeka, ker mu je pokojni mož prekrbel
službo.

Nadaljevala priče so izpovedale o drugih
razbojništvih in o umoru orožnika Tintor-
ja. Bistvenega ni bilo. Čaruga dobiva od
vseh krajev mnogo pism, iz Ljubljane,
Zagreba, Sarajeva in od drugih. Nekateri
žene ga zaničujejo in obsojajo, ker je ne-
dozljivim ženam ubijal soproge. Neka žena
zahteva, da se mora Čaruga obesiti na križ
in ga potem s razbeljenim žlezom mr-
čeviti. To je edina kazna za Čarugo! Ta
žena tudi odločno protestira proti izjavam
saljubljenskih žena, ki žele Čarugi svobodo.

Gospodarstvo. DRAGINJA.

Ce je sploh kak problem, o katerem se
mного piše in se več govori, je to gotovo
zelo pereče vprašanje draginje. To ni aktu-
alno vprašanje pri nas, temveč v vseh dr-
žavah, ki so se udeležile svetovne vojne,
bodisi kot zmagovalke ali premagane. Pov-
sod si gospodarstveni krogi in državni pri-
zadevajo, da spravijo to vprašanje z dnev-
nega reda in zboljšajo življenjske razmere,
zakaj draginja je pravzaprav tista skele-
ča rana na državnem organizmu, iz katere
izvira vse socialno slo. Dasi je splošna
želja in zahteva, da se draginja čim prej
ublaži vsaj toliko, da bi mogli ljudje živeti
od svojih rednih prejemkov, moramo ven-
dar priznat, da smo tretirali to vprašanje
doslej bolj na partijski način, kakor pa
smoteno in z namenom, da ga praktično in
vsestransko zadovoljivo rešimo. Res je, da
za praktično rešitev ne zadostja niti dobra
volja vlade, niti želja prisaditih slojev.
Vprašanje draginje je tesno vezano z mno-
gimi drugimi važnimi gospodarskimi in
ekonomskimi problemi, z državnim prora-
čnom, s pospeševanjem produkcije, s tr-
govinsko bilanco itd. Ali pa je rešitev tega
vprašanja sploh mogoča? Vsek pameten
človek odgovori, da je nemogoča, dokler ne
najdemo drugih dohodkov za državni prora-
čun. Ta končni cilj, ki je v interesu pro-
ducentov in konsumentov in ki pomeni kon-
solidacijo državnega življenja, lahko dose-
žemo samo polagoma, s delom in smoteno
gospodarsko politiko, s pospeševanjem pro-
dukcije in državnega gospodarstva.

Ce je mogoče doseči z zboljšanjem dr-
žavnega gospodarstva in strogo kontrolo
nad direktnimi davki zvišanje državnih do-
hodkov in tako rešiti vprašanje znižanja
carinskih pristojbin na gotove predmete
vsakdanje potrebe, ne moremo na enak
način rešiti vprašanja izvozne carine. Ce bi
hotel pobjati draginjo na ta način, da zni-
žamo izvozno carino, bi trpela naša indu-
strijska in poljedelska produktivnost, pri-
zadeta bi bila trgovinska bilanca in končni
rezultat bi bil ta, da bi bila draginja še
večja. Draginjo občitno najbolj niži in
srednji sloji, zlasti ročni in duševni proleta-
rijati, ki je navezan na vsakokratne tr-
žne cene. Zato je razumljiva zahteva, naj bi
država vplivala na to, da se pocene živila
in obleka. Glede živil velja pravilo, da bise
pocenila, če bi jih država obložila z visoko
izvozno carino. Toda tu se moramo vpraša-
ti, ali se dotični, ki prihajajo s takimi
zahtevami, tudi zavedajo, kakšne bi bile
posledice? Rezultat carinske represije bi
bil težak udarec po poljedelstvu in izvozu
vsehi fatalnimi posledicami za narodno go-
spodarstvo.

Preostaja nam torej še vprašanje ve-
rižništva, ki igra tudi važno vlogo. Docela
nezasluženo in neumestno se očita vsem tr-
govcem in finančnim krogom, da podpirajo
ali pa celo sodelujejo pri verižništvu. De-
magogi, ki pa o kompliciranem gospodar-
skem mehanizmu navadno nimajo pojma,
so zakrivil, da smatra javno mnenje trgo-
ca pogosto za verižnika z vsemi slabimi
lastnostmi Zai, da je med nami mnogo ta-
kih, ki to napačno mnenje zagovarjajo. Res-
nično in ljubo moramo priznati, da tudi tr-
govski stan ni brez koristolovcev, ki izko-
rišča ljudsko bedo, ne da bi izbrali sred-
stva. Toda to so redki slučaj, ki jih poz-
na vsak stan. Brez dvoma pa je vprašanje
draginje tako važno, da mora zainteresirani
merodajne faktorje, ki jih dolžnost je po-
biati draginjo, ne da bi pri tem zadeli pro-
duktivnost ali celo izvozno carino. V tem
delu morajo prisločiti na pomoč občine.

Zboljšanje sedanjih razmer in uspešno
pobijanje draginje lahko pričakujemo ed-
nole od zboljšanja in zvišanja privatne in
državne produktivnosti, ki je pa odvisna
od tečaja našega dinarja in znižanja izvo-
ne carine. Dokler pa ne dosežemo tega, do-
kter naš dinar ne bo stabiliziran in dokler
ne bo mogoče znižati izvozne carine, ki št-
ti našo domačo industrijo in poljedelstvo
pred tujo konkurenco, morajo skrbeti ob-
čine s pomočjo države, da se znižajo cene
vsaj nekaterih predmetov, v prvi vrsti se-
veda živil. Občine morajo koordinirati svoje
delovanje z delovanjem kooperativov in
konsumnih društev, kontrolirati pa morajo
tudi cene drugih predmetov s pomočjo
predstaviteljev trgovine in konsumentov.
Uspeh je seveda odvisen od dobre volje tr-
govcev, ki morajo s svoje strani kontrolir-
ati brezvestne stanovske kolege. Na ta na-
čin bi se lahko doseglo vsaj delno znižanje
sedanjih cen, ki so v mnogih slučajih v res-
nici previsoke. Glavno je seveda kooperaci-
ja industrijskih in poljedelskih producentov
s trgovskimi krogi, ki jo je pa zelo težko
doseči, kajti kmet se navadno izgovarja na
industrijske in trgovce, ti pa zopet na kme-
ta, češ naj on prodaja svoje prideleke po
zmernih cenah, potem pa se pocene tudi in-
dustrijski izdelki. To je začarani krog, v
katerem plešejo pridobitni krogi, od tega
plesa pa bolj glava vije in srednje sloje,
ki žive samo od svojega dela. Tako kmet,
kakor trgovec, obrtnik in industrijsalec pa
se mora zavedati dolžnosti napram skup-
nosti in ne sme presojati položaja zgolj s
stališča osebnega blagostanja. Za razvoj in
napredek družabnega življenja na vseh po-
ljih je potrebna solidarnost in medsebojno
podpiranje vseh stanov, torej pridobitnih
krogov in proletariata. Edino v globoki
zvesti te neobhodne solidarnosti leži ža-
mstvo, da tudi pereče vprašanje draginje iz-
gine v doglednem času s dnevnega reda.

★ ★ ★

—g Novosedska blagovna borza 2. ju-
nija. Na produkti bori notirajo: Pšeni-
ca baška in sremaka, 79-80 kg. 2%, 297.50
—300, koruza baška, dupl. kasa, 225—230,
baška za junij 222.50; sremaka prompt
235, oves baški 235. Celokupni promet 25
vag. pšenice, 70 vag. koruze in 10 vag. ov-
sa. Tendence slaba.

—g Najnoviji broj Bankarstva za
mjesec juni izšao je i imaše uvođnik iz
pera Ljubomira St. Kosiera. Bečka kriza-
njeni usročnici i njene pouka. Dr. Vidan
O. Blagojević: Vanstoećana: priudna na-
goda; dr. Gustav Gregorin: Nauki argu-

tiške valutne reforme v pogledu na naš
valutni problem; dr. Miljenko Marković:
Pet godina »Savasa Novčanin i Osigurava-
jućih Zaveda Kraljevine SHS.; Ljubomir
St. Kosier: Jadransko-Podunavska Banka;
prof. Branislav B. Todorović: Otplaćiva-
nje duga kod Državne Hipotekarne Banke;
prof. dr. Stanko Debelić: Promet Zagre-
bačke Burze u g. 1922.; Ing. Konstantin
Čutuković: Organizacija Kredita; Ljubo-
mir St. Kosier: Vodeće institucije u naci-
onalnom bankarstvu Bosne; Leon Stenitz:
Ustav socijaliziranih preduzeća u Austriji.
Hronika, komunisti, bankarski pregled,
itd. — Godišnja pretpista 150.— Din šalje
se Administraciji »Bankarstva« Marovska
ul. 30 u Zagrebu.

Turistika in sport.

ILIRIJA : SPORTVEREIN (BELJAK)
4:0 (0:0).

V nedeljo je gostoval v Ljubljani še
od lanskega gostovanja znani Sportverein
iz Beljaka. Moštvo si je od svojega sad-
njega gostovanja, ko je bilo poraženo s
12:2 znatno opomoglo in je pokazalo raz-
merno veliki napredek, zlasti v defenziv-
ni igri. Tekma ni bila na posebnih višini,
menda je trpela nekoliko v sled hude vro-
čine, deloma pa je bila temu kriva indis-
poniranost napadalnega tria Ilirije, ki je
zamudil z brezplodno, neodločno kombi-
nacijsko napadno igro. Ugajala je imela
krilski vrata, v kateri je imel Hus svoj
dan. Izvrsten je bil tudi Gabo, dočim je
bil Lado pod povprečno formo. Pogacarja
v obrambi je delal velike vrzeli ter je tako
znatno obremenil delo krilskih vrst. Do-
ber je bil Beltram in tudi Miklavžič. Od
napada sta ugajala samo Vidmajer in
Zupančič na krilu. Oba sta pokazala veliko
prodorno silo in sta ustvarjala lepe
pozicije pred golom gostov. Izraslo šibko
je bil Bregar.

Od gostov je ugajala edino obramba
in krilski vrata, napad ni pokazal nobene
lepe poteze na vrata Ilirije. Dobar je bil
tudi vratar, ki je ubranil mnogo ostrih
strelav na zelo efektan način. Igra se je
vršila v precej hitrem tempu in popolnoma
fair. Motilo se je nejasne odločbe sošifka
g. Husa, ki je imel enega svojih najšibke-
jših dan. Polčas je potekal v razmerju 0:0,
kljub temu, da je bila Ilirija gospodar si-
tuacije. Tudi v drugem polčasu je sledil
naval za navalom na vrata Beljakovčanov,
ki so se žilavo branili. Goale so zabili:
Bregar 1 in sicer po lepi kombinaciji tria.
Zupančič 1. Gabo 1 (krasni strel iz da-
ljava 20 m) in Oman 1. Obisk je bil malo-
številčen.

— Zagreb, 1. junija. Gradanski : Va-
sas (Budimpešta) 2:1 (1:1), Concordia :
Vasas 4:1 (2:0).

— Bokemath Carpentier-Gibsona. V
Parizu se je vršil v nedeljo matč med
Carpentierom in Gibsonom, ki je oval ne-
odločen. Borbi je prisostvovalo 30.000 lju-
di.

— Beograd. Hazena repr. proti repr.
Zagreba 10:4. Beogradčanke so zmagale
po lepi igri.

— Aljažev dom v Vratih. Vsem planin-
cem v vednosti V soboto dne 7. junija ot-
vrimo Aljažev dom v Vratih. Založen bo z
dobro jedjo in pljačo ter s fotografičnimi
razglednicami. — Osrednji odbor SPD.

AVTOMOBILSKI PROMET V SAVINJSKIH ALPAH.

Pišejo nam: V Luče je dne 1. junija pr-
vič pripeljal poštni avto, ves ovcenčan od
brhkih Mozirjark. Od sedaj bomo imeli
vsak dan poštni avto Mozirje - Solčava.
Z vlakom, ki pripelje okoli 9. dopoldne na
Rečico na Paki, bo zveza. Okoli opoldne bo
v Solčavi. Kot nalašč za turiste. Popoldne
se lahko napravi izlet v Robanov Kot, naj-
krasnejši kraj v nižini v Savinjskih alpah.
Kogar veseli na planine, palico v roke in
hajdi na pot. Poseti lahko Kočevsko ko-
čo, Korošico, Ojstrico, Sedlo, Okrešelj, Lo-
garsko dolino, Solčavo in si drugi dan ob
16. popoldne na Rečici na Paki z avtom!
Ali ni to nekaj krasnega! Greš li v Kam-
niško Bistrico, potrdi se na Veliko plani-
no, z nje po lepeu dolu Podvolovjak v Lu-
če; tu se ti odpro trije poti. Okoli 11. z av-
to v Solčavo, št. Jakob v Koprivni, Črno,
Mižeško dolino, Prevalje ali iz Solčave v
Logarsko dolino na Okrešelj, Sedlo K.,
Kamnik ali iz Luč v štirih urah vrh Rado-
be z zelo zajemljivo floro in krasnim raz-
gledom, ali v Črno ali na Ljubno itd. Za tu-
riste in domačine je za promet storjen
velik korak. Spoznavanje naše krasne domo-
vine je s tem zelo olahčano. In tega je po-
trebno. Naše lame, zilahe, prepadi še ča-
kajo preizkuševalce strokovnjakov. Vodne
naše moči še elektrificiraj! Notranost na-
ših gora krije bogastvo, planine čakajo so-
čni pašnikov. Vse to si lahko ogleda stro-
kovnjak, ljubitelj narave in gora, okrepča
se v zdravem, gorskem zraku za daljnje
preučevanje. Poprej se je potratilo za to
voziljo ali hojo preveč časa in truda. Naj-
večja zasluga, da smo dobili poštni avto,
gre posthenu ravnateljstvu in za vse dobro
vnetim Mozirjarom. Domačini pa naj gle-
dajo, da s popravno cest in mostov pospe-
šijo promet ter z uljudnostjo tujcem po-
kažejo, da so tukajšnji Slovenci civiliziran,
kulturn narod. — Lučki.

Društvene vesti.

— Občni zbor društva »Gospodarski
Zvon«. Na današnji občni zbor »Gospodarskega
Zvona« opozarjamo vse člane na polnoštevilno udeležbo. Občni zbor je ob
20. zvečer v salonu gostilne Lozar na Sv.
Jakoba trgu.

— Gasilski zlet v Sočani. Gasilsko dru-
štvo v Sočani praznuje v nedeljo dne 8.
junija 1924 svojo 40-letnico, ki je v zvezi
z velikim zletom vsega slovenskega gasil-
stva. Po pripravih sodeč, bo to ena naj-
večjih gasilskih prireditev, kar smo jih do-
živeli po razslu. Gasilstvo iz Ljubljane in
okolice se odprle v nedeljo ob 3. uri 28
min iz Ljubljane, vrne pa se zvečer ob 21.
uri 37 min.

— Občni zbor društva »Gospodarski
Zvon«. Na današnji občni zbor »Gospodarskega
Zvona« opozarjamo vse člane na polnoštevilno udeležbo. Občni zbor je ob
20. zvečer v salonu gostilne Lozar na Sv.
Jakoba trgu.

— Gasilski zlet v Sočani. Gasilsko dru-
štvo v Sočani praznuje v nedeljo dne 8.
junija 1924 svojo 40-letnico, ki je v zvezi
z velikim zletom vsega slovenskega gasil-
stva. Po pripravih sodeč, bo to ena naj-
večjih gasilskih prireditev, kar smo jih do-
živeli po razslu. Gasilstvo iz Ljubljane in
okolice se odprle v nedeljo ob 3. uri 28
min iz Ljubljane, vrne pa se zvečer ob 21.
uri 37 min.

— Občni zbor društva »Gospodarski
Zvon«. Na današnji občni zbor »Gospodarskega
Zvona« opozarjamo vse člane na polnoštevilno udeležbo. Občni zbor je ob
20. zvečer v salonu gostilne Lozar na Sv.
Jakoba trgu.

Najnovejša poročila.

TRBOVELJSKI DOGODKI IN VLADA.

— Beograd, 3. junija. (Izv.) Z veli-
ko napetostjo se danes tu pričakujejo
prvi rezultati preiskave, ki se vodi radi
trboveljskih dogodkov. Za danes po-
poldne je določena seja ministrskega
sveta, na kateri se bodo razpravljali
detalji, ki jih ukrene vlada za vzdrž-
evanje javnega reda in miru v Trbovljah.
Blokaški tisk skuša komunistični napad
omiliti in zvrča krivdo na nastop jugo-
slovenskih nacionalistov. Opozicijski
tisk očita vladi, da niso njeni organi
pravilno postopali in da bi bili morali
uvrževati protest komunistov, ki so se
pri oblasteh pritoževali in zahtevali
prepoved slavnosti. To je bil le zunanji
povod za komuniste, da so začeli z
organizacijo napada.

FAŠISTOVSKO SLAVJE V TRSTU.

— Trst, 3. junija. (Izv.) Včeraj po-
poldne je bila na pokopališču pri Sv.
Ani posvetitev takimenovanega votiv-
nega altarija, postavljenega v spomin
prve fašistovske žrtve v Trstu. Pod-
predsednik italijanske zbornice Giunta
je namenoma prispel iz Rima v Trst, kjer
je imel daljši politični govor. Med dru-
gimi navajamo ta le zanimivi odstavek
govora voditelja fašističnega.

»Ko je padla prva naša žrtev pred
Balkanom« (Nar. dom) je bil položaj
v Italiji in Trstu popolnoma drugačen,
kakor je danes. Prvi naš mučenik je
osvetil splitske moritve in žrtve in po-
vzročil preobrat v Julijski Krajini, ki
je nam omogočil, da smo skupno z
d'Annunziove družnostjo na Reki pre-
nesli svoje mejnike od Senožec na Snež-
nik. Bodi tu zadnjikrat in za vedno po-
vedano, da je to trditve, ki se je ne
more ovreči. Kri prvega fašista je poka-
zala Italiji in vsej Evropi, da ne more
biti naša meja deset kilometrov odda-
ljena od Trsta. Fašistovska kri je bila
žrtvovana, da se je ustvarila resna naša
zunanja politika Italije. Našim žrtvam
se ima Italija mnogo zahvaliti.

ITALIJANSKI ZAPLAMENT.

— Rim, 3. junija. (Izv.) Danes pri-
ne zbornica adresno debato. Kot govor-
nici se je prijavilo 24 poslancev. Med
drugimi več socialistov in demokra-
tov. Kot 14. govornik fungira slovenski
poslanec dr. Besednjak. Govore
tudi Turatti, komunist Grazia-
dei in nekateri fašisti. Za 12. t. m. je
sklican veliki fašistovski svet pod
predsedstvom Mussolinijevim. Na dnev-
nem redu so razna notranje-politična
in strankarska vprašanja, vprašanje ti-
ska in propagande, kakor tudi tehnične
strankine organizacije. Dne 15. se se-
stane narodni fašistovski svet, kate-
mu bo prisostvovalo tudi 75 pokrajni-
skih strankinih tajnikov.

ODMEV GRŠKO - ITALIJAN- SKEGA KONFLIKTA.

— Rim, 3. junija. (Izv.) Po neki
agenciji objavljajo listi iz Aten poro-
čilo, ki pravi, da je atenska vlada na
podlagi sodne preiskave, ki je bila uve-
dena radi umora italijanske misije (pol-
kovnika Tellinija in spremstva) ob gr-
ško - albanski meji izdala zaporno po-
veleje proti sedmim osebam, ki niso gr-
ške narodnosti in se tudi ne nahajajo
na grškem ozemlju. Grška vlada upa,
da se ji posreči prijeti te osebe in da
bo dana prilika pred objektivnim sodi-
ščem ugotoviti resnični dejanski polo-
žaj, ki je bil za časa umora.

SESTANEK

MACDONALD - HERRIOT.

— Pariz, 3. junija. (Izv.) Macdo-
nald je stojič na stališču, da mora olaj-
šati položaj novi francoski vladi, oseb-
no poslati designiranemu ministrskemu
predsedniku Herriotu pismo, v katerem
mu čestita k zmagi pri volitvah in ga
obenem obvešča, da pride sam na kon-
ferenco v Pariz. Herriot se je zahvalil
Macdonaldu s pristavkom, da ne mo-
re sprejeti definitivno njegove ponu-
be, dokler ni sestavljena nova vlada.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA.

Dne 3. junija. Sprejeto ob 18.

Devize: Curih 14.577—14.677, Pariz
4.15—4.20, London 356.90—359.90, Dunaj
0.11515—0.11715, Milan 357.30—360.30, New-
york 82.15—83.15, Praga 241.80—244.80.
Valute: dolar 14.35—14.45, Newyork 81
—82.

INOZEMSKA BORZE.

Curih, 3. junija. Današnja borza:
Beograd 6.90 denar, Praga 16.625 d., New-
york 568.75 d., London 24.67 d., Pariz 28.80
blago, Milan 24.72 d., Berlin 1.3625 ar. te-
čaj, Amsterdam 212.20 d., Dunaj 0.00798.

— Trst, 3. junija. Predborza: Beograd
27.90—28, London 99.25—99.55, Pariz 116—
117, Newyork 22.975—23.075, Curih 405—
406, Dunaj 0.0320—0.0322, Praga 67.25—
67.75.

— Dunaj, 2. junija. Devize: Beo-
grad 858—862, London 305.300—307.800,
Newyork 70.985—71.185, Pariz 2477—2498,
Praga 2080—2090, Curih 12.490—12.540.
Valute: dolar 70.460—70.860, dinar 854
—860, lira 3070—3090, češka krona 2062—
2078.

Efekti: 7% invest posojilo 1921 65.50
do 66.50, 2½% drž. renta za ratnu štetu 139
do 140, Ljubljanska kreditna 235, —, Cen-
tralna banka 38—39, Hrv. eskomptna banka
132—133, Kreditna banka, Zagreb 127—130,
Hipotekarna banka 68.50—69, Jugobanka 117
do 119, Prastredona 915—917, Slavenska ban-
ka 110—115, Eksploatacija 123—126, Seča-
rana, Osijek, 1150—1170, Isia d. d. 59—60,
Nihag 100—102.5, Gutman 860—880, Slove-
nija 111—112, Strojne tovarne 150, —, Tr-
boveljska 600—610, Union, paromlin 700 do
720, Vevče 165.

To in ono.

400 LETNICA KAKAO.

Junija meseca bo 400 let, odkar se je
kakao prvič pojavil v Evropi. V Londonu
bo to dogodek dostojno praznovali. Se-
stala se bo konferenca čokoladnih fabri-
kantov. Konferenca bo zasedala najbrže na
britanski državni razstavi v Wembleyu. Po
konferenci se angleški čokoladni fabrikanti
nameravajo sestati s tujimi producenti v
svrhu izmenjave mnenj in pozitivne trgo-
vskih odnošajev.

Izmed treh pijač, ki so sedaj najbolj
popularne na svetu, to so namreč kakao,
kava in čaj, si je kakao najprej stekel sim-
patije Evropejcev. Pred letom 1588, nobeno
evropsko literarno delo še ne omenja čaja.
Kavo pa so začeli ceniti kot pijačo šele v
17. stoletju. Kako dolgo pred odkritjem
Amerike so domačini že pili kakao, je te-

Mesec maj, ljubezni raj!

Pomladne novosti za dame in gospode po konkurenčnih cenah pri
A. Sinkovec, nasl.
H. SOSS, Ljubljana, Mestni trg 19.

France Šlajpah

mag. pharm. in I. tajnik Oblastnega Gdbora „Orjuna“ v Ljubljani

v 31. letu svoje starosti.
Pogreb nepozabnega pokojnika bo v torek ob 6. uri popoldne iz Narodnega doma. Priporočamo ga v blag spomin.

V Ljubljani, dne 1. junija 1924.
Meta Šlajpah, soproga. **Nežka, hčerka.**
Franc in Marija Šlajpah, starši. 3781
Redbina Vidmar in ostali sorodniki.

Jožef Ocvirk

mesar

v ponedeljek, dne 2. junija 1924 po daljši bolezn, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v sredo, dne 4. junija t. l. ob štirih popoldne iz hiše žalosti, Poljanska cesta 53, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

V Ljubljani, dne 3. junija 1924. 3777

Žaluječi ostali.

Trstje za strope

izdelujem z najmodernejšimi stroji in iz najboljšega materiala ter dobavljam v vsaki množini po najnižji dnevni ceni

I. Jugoslovanska tvernica Bakala
JOS. R. PUH, LJUBLJANA
Gradaška ul. 22. Tel. 531.

Za birmo

nudi
ure, srebrnino in zlatnino
najceneje v veliki izbiri
Ivan Pakiz
Ljubljana, Stari trg 20

Josip Petelinc

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.
Priporočamo na veliko in malo
galanterijo, nogavice, razne sukanec, gumb, čipke, vezitino, spretnostne palice, kravate, stajce, čevljarske in krojaške potrebščine.
Najnižje cene. Postrežba točna.

Led

se dobi od 7.—8. zjutraj pri trvdki

T. Mencinger

trgovina z mešanim blagom in delikatesami

Sv. Petra cesta 43

Vinska klet
Zajutkovalnica

Ph. Mr. J. Kolár, tvornica kemičnih, farmacevtskih preparatov in drogerija na debelo v Ljubljani javlja žalostno vest, da je njen ravnatelj, gospod

Ph. Mr. Francé Šlajpah

umrl dne 1. junija kot žrtev nacionalne ideje. Ohranimo ga v trajnem spominu.

Ljubljana, dne 2. junija 1924.

3783

BOTRI, POZOR!

Najboljše in najcenejše obleke za birmance v vseh velikostih in največji izbiri Vam nudi priznana solidna tvrdka

DRAGO SCHWAB

LJUBLJANA

DVORNI TRG 3

V zalogi angleško in češko sukno, elegantni modni vzorci, razno moško perilo in drugo manufakturno in modno blago po konkurenčnih cenah.
Lister v vseh barvah, dalje surova svila, platno, panama rips, itd., za obleke v ogromni izbiri. Blagovolite si ogledati zalogo!

Naznanilo!

Naznanjamo, da začne poslovati

z 10. junijem 1924

naša na novo otvorena

= podružnica v Celju =

Aleksandrova cesta 4, ki bo vršila vse bančne posle.

Zadružna gospodarska banka v Ljubljani.

3785

Za odgovore uprave naj se prikaže 1 dinar. Plačuje se vnaprej.

MALI OGLASI

Cena malih oglasov vsaka beseda 50 para. — Najmanjše pa Din 5—

Službe

Potnika,
v Sloveniji dobro vpeljana — sprejme takoj tvrdka — Henrik Kenda, Ljubljana. 3676

Več zidarjev
(dobrih) se sprejme takoj. — Zglasiti se je: Cesta na Gorenjsko železnico št. 22. 3784

Nočnega čuvaja
sprejme trgovsko podjetje v Ljubljani. — Ponudbe pod »Nočni čuvaj/3679« na upravo »Slov. Narod«. 3784

Šiviljo,
le prvovrstno moč z daljšo prakso in splošnim znanjem v krojenju — sprejme takoj za stalno in pod najugodnejšimi pogoji modni salon. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 3787

Perfektne kuharja ali kuharico
potrebuje oficirska menaža v Banjaluki. Stanovanje, hrana, razsvetljava v naturi ter plača po pogodbi. Mesto stalno. Samo resni reflektanti se naj javijo. Spricavala s ponudbo je poslata direktno oficirski menaži z označenjem točnega naslova reflektanta. 3746

Prodaj

Vrtni stole
prodaja najceneje — Rožman & Komp., Ljubljana, Mirje 4. 3051

Deset otroških vozičkov
prav poceni naprodaj. — Ljubljana, Zvonarska ulica št. 1. 3468

Tri vijoline

(dobre) po ugodni ceni naprodaj. — Več se pozirje v upravi »Slovenskega Naroda«. 3756

Kovčeg

z vsem inventarjem za babice, dobro ohranjen, se ceno proda. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 3765

POZOR! POZOR!
Ostanki za perilo
so naprodaj po polovični ali zelo znižani ceni. Ne zamudite ugodne prilike! — Resljeva cesta 30/1, desno. 3772

Lesena barijera
in visoka, zložljiva steklena stena, pripravna za trgovino ali pisarno — se ceno proda. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 3715

Naprodaj

stoječ bencin motor 6 HP, tračna žaga (Bandsäge), univerzalni stroj za mizarstvo obrt, ves v dobrem stanju. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 3782

Šokali

Iščem lokal
ali trgovino v mestu ali na deželi. — Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Št. 3755«. 3236

Trgovski lokal
v Ljubljani na prometni cesti se išče za takoj. — Ponudbe pod »Nujno 3773« na upravo »Slov. Narod«. 3757

Hlev in šupa
se odda v najem takoj; porabno in primerno za skladišče. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 3757

Prodajalko

prvovrstno moč išče modna trgovina A. Sinkovic nasl. K. SOSS, Ljubljana, Mestni trg 19. — Predstavi se je osebno. 3722

Za birmance! Lopa darila

dobe 3454
botri in botrice
najceneje v veliki izbiri pri najstarejši ljubljanski trvdki

Lud. Černe,
trgovina ur in zlatnine, Ljubljana, Wolfova ulica 3

Vezačica

(ovetličarica) 3704

sposobna, prvovrstna traži se za odmah. Ponudbe sa prepisom svedodžbi sa naznačenjem plate podjetni:

Cvečarska radnja Balog Šari i drug, Subotica, Jelačićeva ulica 6

!! Znižane cene !!

Noteze vseh velikosti in različne vezave po najnižji ceni na drobno in debelo priporoča

Narodna knjigarna

Ljubljana, Prečernova ulica 7

Zahvala.

Za mnogoštevilno izraženo nam sočutje ob smrti in pogrebu naše nepozabne mame, stare mame, tete in tašče, gospe

Josipine Čizman

kakor tudi za mnogoštevilno spremstvo drage pokojnice k večnemu počitku, izrekamo tem potom vsem svojo najprisrčnejšo zahvalo

Posebej pa se zahvalujemo čast. duhovščini, častniškemu zboru 8. žand. polka ter vsem sorodnikom, prijateljem in znancem.

Ljubljana, 3. junija 1924.

3768

Globoke žaluječi ostali.

Kupim

Bukova drva!

Kupi se večja partija cepanic la brez okroglic, popolnoma suhih, sečnja l. 1923, kakor se zahtevajo za Švico; — večja partija popolnoma suhih bukovih drv, mešana z okroglicami do 20% in več; — popolnoma suha hrastova eksportna drva. — Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Eksportna drva/3766«.

Stanovanja

Ena ali dve lepomeblovani mesečni sobi se oddasti; event. s hrano. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 3764

Odda se takoj elegantna spalnica
z uporabo kuhinje dvesta boljšima zakoncema; tudi z enim otrokom. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 3771

Razno

Ivan Magdič,
krojač, Ljubljana, Gledališka ulica 7 — se priporoča za idočo sezono. 3236

Žlice, vilice,
kuhinjske in žepne nože, jedilno orodje, pipce, škarje, žepna ogledala, ustnike za cigarete, pipe, mornarice, merila (posesti), »Mirija«, »Jadrane« čisto, leščilo, mast in apretura za usnje, olje za šivalne stroje, črnilo in gumiarabikum — na debelo pri trvdki — Osvald Dobeč, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9. 3541

Kdor hoče graditi

kakršnokoli stavbo po znižani ceni, naj piše po pismeni informaciji na: Dragotin Korosec, Rečica ob Paki. 3776

Sir,

polemendolski, grover, trapistovski polnomasten ter čajno maslo naročite vedno najceneje v mlekarni Ivan Kos, Bohoričeva ulica 28, Ljubljana. 3638

Gostilničarji pozor
Ogrske in domače salame prve vrste, kakor tudi polemendolski in polnomastni trapistovski sir nudi trvdka I. Buzzolini, Lingarjeva ulica. 3329

Večja partija cenih damskih in dekljskih slamičkov
došla. Prazne oblike od Din 30.— naprej. Ogledite si izložbo. — Minka Horvat, Stari trg 21. 3483

Vsakovrstna ročna dela

vzajem v komisijijsko razprodajo v moji filijali na Bledu. — Naročila je poslati na »Aterije ročnih del« — Nika Zipser, Krani. Telefon št. 31. 3774

Pletenine

vseh vrst in prediskari ročnih del, najmodernejši vzorci. Cene nizke. — L. Turk, Pred Skofijo 1. I. nadstropje (v prejšnjem posloju Kreditne banke). 938

Skrivnost rasti las

je rešena z najnovejšim in najbolje prizanim sredstvom, ki po završeni kurti jamči za rast in bujnost las ter zabrani izpadanje las. — Naročila razpošlja od Din 10 naprej — »Leda«, kosmetični laboratorij, Dugošelo. 3775

Ratluk

(PATENT) in zajamčeno pristni med »Čebelskega društva« ima v zalogi slušičarna H. Treco, Sečenburgova ulica 1, Ljubljana. 3335

K. Widmayer

»Pri Solne« za vodo do priporoča: Raznovrstno perilo, svilnate in druge robe, šerpe, manufakturno blago, obleke, predpasnike, vso opravo za novorojenčke, maje in nogavice domačega izdelka; nadalje venčke in šopke za neveste in birmance, odeje (kovtre), peče (abtahe)! — Na debelo primeren posup. 2309

Prodajam drva za kurjavo

(odrezki od žage in trdega lesa, dokler traja zaloga — po znižani ceni.

Kupujem okrogel les

(hlode) za žago od vseh vrst listnatega drevja, posebno hrast in buk — vedno vsako množino po najvišjih dnevnih cenah Ozira se le na ponudbe z navedbo cene, množine in kvalitete, franko vagon nakladalnice postaja. — Ivan Šiška, tovarna parket in parna žaga, Ljubljana, Metelkova ulica 4. 3627

Neopremičnine

Kupiti ali prodati

vile, stanovanjske, trgovske in obrtne hiše, kmetijska posestva, graščine, žage, mline, stavbe ne parcele itd. — OD DATI ALI NAJETI stanovanje, sobe, trgovske in obrtne lokale — za morete najpusteneje le potom — »POSEST« — Realitetne pisarne d. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 24. 3770

BRACA PEC DALI (SLAVONIJA) zimska salama

povsem zrelo na skladišču

Botrčki!

Pred nakupom obleke za birmance si ogledte bogato in najcenejšo zalogo pri trvdki

Ložar & Bizjak,
Ljubljana, Sv. Petra c. 20. 3780

Sprejemam dame in gospodične

v praktičen pouk v svrhu priučjenja za lastno rabo samostojno izvrševati vsakovrstne modne klobuke. S 1. junijem tudi večerni tečaj.

Konc. učni tečaji za mod. obrt in modni salon
A. Vivod-Mozetič, Ljubljana, Pred Skofijo 21, II.

Iščem

mlajšo družabnico

resnega značaja, z dobro vzgojo in sto do dvestotisoč dinarjev vloge za luksuzno trgovino.

Dopisi pod »Zdrava« na anončni in reklamni zavod APOLO, Ljubljana, Stari trg 19, II. nadst. 3778

Ideal

Najboljši in najmodernejši pisalni stroj sedanjosti.

THE REX CO, LJUBLJANA,

Telefon 268 GRADISCE 10 Telefon 268

Specijalna trgovina vseh pisarniških potrebščin.